

БЮЛЕТЕНЬ ПРОВОДУ ОУН

Ч. 1. 1969

ЧЕРГОВИЙ ЕТАП

IV-ий Великий Збір ОУН, що був підсумком пройденого етапу від III-го Надзвичайного Великого Збору, став одночасно початком нового етапу в боротьбі ОУН за УССД.

Постанови IV-го ВЗ ОУН уточнили й поглибили наші ідейно-програмові позиції, визвольну стратегію й політику, устійнили політичні принципи і завдання ОУН як тепер, так і в перспективі – під час визвольної революції в Україні й на початковому етапі відновлення та закріплення Української держави. Безсумнівно уточнили, хто є ворогом української нації, визначили безкомпромісове становище до політики московсько-большевицьких загарбників-окупантів і противників української самостійності й державності. Вони подають нам і ясні напрямні в нашій внутрішній і зовнішній політиці.

Особливу увагу присвятив IV ВЗ ОУН визвольним процесам в Україні і в своїх постановах визначив роля і завдання ОУН на сучасному етапі визвольної боротьби на Рідних землях.

Всі постанови IV ВЗ ОУН, а головно схвалений проект побудови Української держави, органічно пов'язані з виявом прагнень українського народу, з його духовістю, традиціями й історією.

Загально, IV ВЗ ОУН став черговим стимулом до продовжування нашої визвольної дії, як монолітної революційно-визвольної сили української нації, а разом із тим ставить до кожного члена ОУН максимальні вимоги, подиктовані потребами теперішньої визвольної боротьби українського народу і відповідальністю, що її взяла на себе ОУН. Завдання членів ОУН за кордоном дуже великі й відповідальні, часто значно більші й важливіші, ніж це увійшло у нашу свідомість.

Перш за все мусимо пам'ятати, що передумовою успішного здійснення Постанов IV ВЗ ОУН є сильна організаційна сітка, добре розвинена мережа організаційних клітин на всіх теренах нашої дії, ідейні, дисципліновані, політично вироблені організаційні кадри. В безпосередній дії та в активному сприйманні усіх проявів нашого життя на еміграції має зростати і міцніти наша організаційно-політична сила, а через неї – сила і спроможність визвольно-політичної дії цілої української еміграції. Доцільна господарка кадрами, відповідне розуміння ієрархії наших завдань, вміле використання організаційного, крайового і еміграційного потенціалу – допоможе нам реалізувати такі пляни, що безпосередньо пов'язані з українською визвольною боротьбою на Рідних землях.

Особливе значення в наших складних умовах життя і дії має творча атмосфера, яка збільшує активність кадрів і оперативність Організації. Незламна віра в призначення ОУН, у спроможність її кадрів, постійна готовість кожного члена на відповідну жертву, самодисципліна, повне довір'я до Організації і Проводу – це головніше незмінні прикмети націоналіста-революціонера, що їх постійно треба наголошувати, щоб не загубитися в еміграційних буднях і не підмінювати великих справ малими.

В "Кінцевому слові" на IV ВЗ ОУН Я. Стецько – Голова Проводу ОУН – між іншим, підкреслив:

"IV Великий Збір повинен стати могутньою рушійною силою нашої всебічної цілі, щоб ми успішно продовжували ролю речника і просвітника нашіх ідей, були організаторами великих перетворень чинів..."

Сильна ідейно, духовно, світоглядово й морально однорідна революційно-визвольна організація поневоленого народу - це одночасно сила нації у її боротьбі за визволення. Таким був і є незмінний закон усіх національно-визвольних революцій усіх народів та в усі часи...

Наш головний ворог - імперіалістична Росія, ворог страшний і жорстокий. Треба величезних зусиль, щоб його перемогти, тим більше в ситуації, коли велику частину вільного світу огортає дефетизм і культ мамони. І коли довкола нас обнижується моральна якість та ідейна наснага, то ще з більшим зусиллям мусимо побудувати і себе, і наше оточення до внутрішнього горіння великими ідеями, удосконалювати себе, бо перемагає тільки той, хто вірить у перемогу навіть тоді, коли вона видається понад людські сили.

Тому треба рішуче відкинути всі сумніви і скріпiti нашу віру в закономірну перемогу нашої правди, а одночасно мусимо пам'ятати, що правда ніколи не перемагає сама собою, перемагає тільки тоді, коли її прaporonoсci-nosci, рискуючи власним життям, з найбільшою самопосвятою боряться за її перемогу. Мусимо бути свідомі, що між ідеєю і її реалізацією є тільки наша воля і коли хочемо виповнити прірву поміж бажаним і можливим - мусимо докласти величезних зусиль, виявити нашу незламну волю, а це означає - іти шляхом героїв. Це шлях велетнів, яким завжди йшла ОУН. І цим шляхом підемо далі".

Незмінними залишаються для кожного члена ОУН вказівки-дорогокази, що їх нам дав наш незабутній Провідник сл. п. Степан Бандера - символ і прapor сучасної Української Визвольної Революції. У своєму "Слові до Українських Націоналістів-Революціонерів..." сл. п. Степан Бандера писав:

"Мусимо бути сторожками, щоб у наші ряди за кордоном не закралися такі прояви, які - в наслідок переплутування цілей із засобами або через застосування невластивих засад і правил до поодиноких проблем - можуть відводити наші дії від прямування до головної мети на манівці. Фронт визвольної боротьби проти ворога не сміє в нас ніколи бути підмінений ні послаблюваний внутрішньоукраїнським протиставленням. Не можна робити принципів, політичних засад із того, що важливе тільки в одній, означеній ситуації чи є питанням тактики. Принципова політика полягає в тому, що послідовно прямуємо до однієї основної мети найуспішнішими, найпевнішими шляхами в усіх ситуаціях, при всіх змінах не відступаючи від неї, здійснюючи той самий основний принцип. В нас тепер є один основний принцип, одна головна мета - Суверенна Соборна Українська Держава. До неї йдемо неухильно. А наш шлях - це шлях революційної визвольної боротьби. Він у нас єдиний тому, що він одинокий певний і одинокий можливий. Це доводить нам усе: наша власна історія і чужий досвід, уся дійсність, в якій живемо..."

В кожних обставинах мусимо всі керуватися словами-заповітом сл. п. Степана Бандери, нашого духовного Провідника, щоб не розгубитися, не заблукати у складних умовах закордонного життя і дії.

"... Не зіб"ється з дороги той, хто кожний свій крок орієнтує на головну мету - визволення України, хто в кожній справі, в усій ситуації керується однією міркою: що і наскільки корисне визвольній справі".

У 40-РІЧЧЯ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

З початком 1969 року минає 40-річчя від того пам'ятного дня, коли, спираючись на творчі елементи українського громадянства і об'єднуючи їх навколо українського національно-державного ідеалу, постала Організація Українських Націоналістів. Ця нового типу політична організація поставила своєю ціллю "оздоровити відносини внутрі нації, викликати в українському народі державно-творчі зусилля, розгорнути українську національну силу на всю її ширину і таким чином забезпечити великій Українській Нації відповідне місце серед інших державних народів світу" /3 постанови Великого Збору ОУН 1929 р./.

У невпинній 40-річній боротьбі перейшла ОУН довгий і надзвичайно тяжкий шлях, прямуючи до своєї цілі - Української Самостійної Соборної Держави. Усіяний той шлях тисячами жертв, фанатично відданими справі націоналістами-революціонерами, що й в обличчі смертельної небезпеки не зламали взятого на себе приречення: "Здобудеш Українську Державу або згинеш у боротьбі за неї". Всіма ними керувала свідомість, що змагання українського народу за свою волю, за державну незалежність і за соборність - одне і неподільне.

Імена закатованих ворогом, поляглих у боях в горах і лісах нашої Батьківщини провідних націоналістів-революціонерів Головного Командира УПА Романа Шухевича-Чупринки, Маївського, Волошина, Мирона-Орлика, Турковського, Старуха, Арсенича, Полтави, Горнового, Грицая-Перебийноса, Позичанюка і численних інших - навіки ввійшли в історію визвольних змагань України. Всі бо вони згинули для того, щоб жила їхня Нація. І тому протягом 40 років завжди місце мертвих заступали в лавах ОУН тисячі нових, знаних і незнаних борців-націоналістів, що гордо з піднесеною головою йшли на повільне конання в Березу Картузьку, продирались у Карпатську Січ, щоб допомагати своїм братам у боротьбі за волю, кидаючи викин смерті виrushали Похідними Групами і в Дружинах Українських Націоналістів на український Схід, вивішували супроти волі німецьких загарбників в 1941 році по містах і селах України державні українські прапори, пізніше виповнювали собою лави УПА, а в московсько-большевицьких концтаборах організували повстання, що струшували підвалини червоної російської імперії.

Під проводом Євгена Коновальця, під проводом Степана Бандери Організація Українських Націоналістів вписала в історію своєї Батьківщини новий, героїчний розділ - розділ підготови національних революцій, які розвалять комуністичну цитадель, останню на нашій плянеті тюрму народів - СССР і забезпечать їм вільне життя в їхніх національних державах.

У період між німецько-польською і німецько-советською війною ОУН, здобувши великі впливи серед українського народу і зорганізувавши його до чинної боротьби революційними методами, провела основну підготову до широкого розгорнення визвольної боротьби.

З вибухом німецько-московської війни, 30 червня, за почином ОУН на чолі з Степаном Бандерою проголошено у Львові відновлення Української Держави. Головою Державного Правління став Ярослав Стецько. Український народ з ентузіазмом взявся до державно-творчої праці. Але не визволення, а поновне поневолення України плянували Гітлер та його божевільні соратники, і незабаром Степана Бандеру та Ярослава Стецька із сотками інших українських націоналістів-революціонерів німецькі окупанти арештували і ув'язнили в концтаборах.

В другій світовій війні ОУН, поширивши свою діяльність на Центральні та Східні українські землі і скріпивши себе численним членством з-поміж наддніпрянців, повела двобіронтову боротьбу з німецькими і московськими забродами, переставила визвольно-революційну боротьбу в площину повстанських дій УПА. Організація Українських Революціонерів створила Українську Повстанську Армію, давши їй основні старшинські і вояцькі кадри - ядро найбільшого в другій світовій війні протинімецького резистансу. Як найвищий

орган революційно-державного характеру, в якому мали б брати активну участь організовані сили інших політичних напрямків, ОУН створила Українську Головну Визвольну Раду на чолі з Романом Шухевичем-Туром-Чупринкою-Лозовським, що був одночасно головою Проводу ОУН і Головним Командиром УПА.

Українська Повстанська Армія в безнастаних боях з окупантами виявила такий широкий розмах і такий високий героїзм, що вже після закінчення війни, в травні 1947 року, московський, польський і чехословацький комуністичні уряди уклали спільний договір для її поборювання. Але до 1953 року - отже, протягом довгих десятьох років! - зводила УПА бої з ворогами українського народу, поступово переходячи до методів підпільно-революційної боротьби.

З ініціативи Проводу ОУН і Команди УПА в Україні в 1943 році відбулася конференція поневолених московським большевизмом націй, яка стала першою зорганізованою формою антибільшевицького Бльоку Народів. Під гаслом "Свобода народам - свобода людині!" АБН згуртує в своїх лавах активних антикомуністів, членів численних націй, координуючи їх національно-революційні сили, устійнюючи єдину лінію боротьби зі спільним ворогом - Москвою, щоб у сліщний момент включитися в одночасне повстання всіх поневолених народів.

Після другої світової війни ані шалений терор НКВД-КГБ супроти всіх причетних і запідозрених в націоналізмі, ані їх масові арешти та депортациі в азійську частину СССР, ані безугавна пропаганда в пресі, радіо, кіно і літературі проти "бандерівців", "буржуазних націоналістів" не припинили боротьби українського народу і його залізного авангарду, Організації Українських Націоналістів. На боротьбу проти неї кинула Москва дивізії військ НКВД, стягнула на західноукраїнські землі випробувані кадри чекістів. "Показовими судами" над членами українського революційного підпілля старалися большевики застражити українських революціонерів, обманути наш народ, представляючи їх як "німецьких коляборантів" і "фашистів". Та наші люди на Батьківщині, наша молодь не вірить ширеним советськими пропагандистами брехням про "бандерівських горлорізів" - вони знають всю правду про тих самовідданіх патріотів, які боролись і гинули за щастя, за волю України, які й понині поневіряються на сибірській каторзі і засланні.

Слова "Бандера" і "бандерівець" широко знані тепер на всіх просторах від Чорного моря по Біле, від Холма до Владивостока. Ці слова стали символом нескореності українського народу, його прагнення бути повновладним, суверенним господарем на своїй землі. І навіть українську мову, нищену й переслідувану тепер там, де існує вона тисячоліттями, називають московські шовіністи з ненавистю "бандерівською мовою".

Даремно намагаючись знищити український революційний націоналізм, який щораз глибше коріння запускає в серцях і душах українських людей, в Москві вирішили знищити бодай його символ. І, вдаючись до таких самих ганебних, підступних методів розправи зі своїми противниками, які застосовано в 1926 році супроти Головного Отамана Симона Петлюри, а в 1938 році супроти Гровідника ОУН Євгена Коновальця, кремлівські правителі руками свого агента убили в 1959 році Степана Бандеру. У тих днях визначний американський політичний діяч писав: "Советсько-російський уряд, очолений Хрущовим, постановив замордувати Степана Бандеру тому, що він був провідником широкорозгалуженого руху спротиву російській комуністичній окупації України. Бандера був символом боротьби за зільну і незалежну Україну 45-мільйонової не-російської нації з власною традицією, культурою, мовою і цивілізацією".

Героїчне життя і мученицька смерть Провідника ОУН Степана Бандери є високим, немеркнучим прикладом для всіх українських націоналістів-революціонерів, для кожного українського патріота і для всього українського народу. А його "Слово до українських націоналістів", в якому стверджував він, що "втримання, дальнє скріплення і розбудова ОУН має підставове значення для послідовного і успішного розгортання національної революції", зі смертю автора набирає ще більшої актуальності.

Немає вже в Кремлі кривавого Сталіна, немає його вихованця, блазня Хрущова, але їх наступники, московські великороджані шовіністи з неменшою заповзятливістю нищать субстанцію української нації - її селянство, переслідують вірних наших Церков, нищать нашу мову, релігію, культуру, фальсифікують нашу історію, обмосковлюють українське місто і село.

Та в обличчі найстрашнішої небезпеки загину української нації не схиляє ОУН прaporів боротьби, під якими йшла протягом 40 років. Під кличем "Київ проти Москви!" гуртують українські націоналісти, передова молодь нашого народу, українських патріотів для рішального бою - Національної Революції, в якій неминуче розпадеться імперіялістична, хижакська большевицька імперія і постануть заново в своїх етнографічних межах вільні національні держави нині гноблених народів. Лише національні революції в ССР врятуватимуть людство від загрози третьої світової, нуклеарної війни.

Активна суспільно-політична діяльність ОУН серед розкиданих на різних континентах українських еміграційних громад, виховування нею націоналістичного доросту і безкомпромісова боротьба проти московського імперіялізму на міжнародних форумах, організовані нею масові протестаційні демонстрації в обороні уярмленого українського народу, його ув'язнених по тюрях і концтаборах синів і дочок - все це лише окремі ділянки щоденної, невпинної праці, яку веде ОУН на еміграції. Кістяк від кости і кров від крові українського народу, ОУН завжди жила і житиме його інтересами, його болями і прагненнями.

Але, чи не замалі наші труди, наші жертви, які вкладаємо ми у визвольну справу, супроти й десятої-сотої частини тих жертв, що їх день-у-день приносить на Рідних Землях наша ідейна молодь, її батьки і матері за святе діло визволення Батьківщини у глибокому підпіллі, по московсько-большевицьких концтаборах і по сибірських засланнях? Напевно наші жертви далеко менші.

У 40-річчя свого існування Організація Українських Националістів входить озброєна великим, тяжко набутим досвідом, зцементовані спільними ідеями українського революційного націоналізму, сповнена непохитної рішучості боротися до остаточного, переможного кінця. Гетакомби жертв, що їх склала ОУН на жертівнику Батьківщини, не підуть намарне.

Хай живе волелюбний, невмирущий Український Народ!

Хай живе Українська Національна Революція!

Хай живе Організація Українських Националістів -
залізний авангард своєї Нації!

Січень, 1969 р.

Референтура Пропаганди і Інформації.

"Організація Українських Националістів /революціонерів/ - це визвольна політична організація, що своїм характером, своїми цілями, своїм ідейним змістом і своєю діяльністю істотно відрізняється від усіх українських політичних партій. Вона не стає речником інтересів якоїсь окремої частини народу, не виводить своїх цілей, своєї програми з якоїсь абстрактної програми. Її основне завдання і посвята - це боротьба за визволення України, змагання за Самостійну Соборну Українську Державу, що єдина може забезпечити українському народові повну волю, всебічний вільний розвиток, добробут, соціальну справедливість і дійсне народоправство. Коли ця мета буде досягнена, тоді рацією існування і змістом діяльності ОУН буде дальша жертовна служба Україні відданою працею й творчим змаганням за найкращий розвиток і досягнення українського народу у всіх ділянках життя, за розквіт і велич Української Держави, боротьба з усім, що стоїть тому на дорозі".

/Степан Бандера: "Слово до Українських Националістів-Революціонерів"/.

ГОЛОВНІ НАПРЯМНІ НАШОЇ ДІЇ ЗА КОРДОНОМ

/Витяги із "Загального плану дії ОУН за кордоном", що був запропонований Головою Проводу на нараді закордонної частини Проводу ОУН і прийнятий, як напрямні дії на найближчий час/

I. Підсумки IV В.З. ОУН

IV В.З. ОУН дуже обтяжив Провід відповіальністю за інтенсифікацію акції навколо Краю і в Краю. Він накреслив чіткі ідеологічні, політичні, стратегічні позиції і намітив напрямні дії з наголосом на деякі інші комплекси завдань ніж досі.

Чіткість ідеологічних, яскість політичних, поглиблення програмових питань, спроба охопити основні елементи революційно-вільної стратегії і державно-творчих заходів у переходовому етапі, визначення завдань ОУН в різних аспектах її дії, Юнацтва ОУН і Молоді, уточнення завдань СБ, акцент зокрема на військову дію, незмінно актуальна зовнішньо-політична діяльність, яку мусимо все більше поширювати, а не зважувати - це досягнення IV В.З. ОУН.

IV В.З. ОУН наголосив у внутрішній політиці те, що сьогодні необхідне, вініс остаточну ясність у церковний комплекс, зокрема підкреслив важливість якості кадрів, глибинні вимоги до них, присвятив окрему і головну увагу воюючій Україні і нашим обов'язкам супроти неї.

Наголос на молодь - дуже актуальній, але дійсно на молодь і на яку молодь. Не релятивізм вартостей типічний для ментальності молоді, бо є різна молодь! Неправильно було б під плащик змагу за молодь приховати не нашу постановку і не наші погляди!

Автім, основна настанова В.З. була - Україна. Молодь завжди, в усі часи, захоплювали великі візії, велика віра, великі ідеї, жертвовність, а не релятивізм вартостей, не буденщина, не достосованість!

Тепер ми в такій стадії нашої дії універсального розміру, що наші ідеї і символи стають загально-мобілізуючими у світовому розмірі. Як на одних прaporах і транспарентах є Мао чи Ленін, так на інших вже починають ставити Бандеру, Шухевича, Петлюру, як символи двох протиставних ідейних світів.

Ця різкість і ідейна протиставність - це теж велике досягнення Великого Збору. Суть не в близьких формуловках, а в ідейному змісті і виразних вимогах, що їх ставимо до нас самих і до інших - високі якості характеру, висока революційна і людська мораль, віра у свої правила, вірність своїм безкомпромісним позиціям. Правильне також те, що формуючи зміст - ми скерували нашу увагу на ідейні потенції, які зростають і формулюються в Україні, які у багатьох там стоять не раз чіткіше і виразніше, ніж у декого на чужині. Ми схвалювали наші ідейно-програмові позиції для України, а щойно в другу чергу для еміграції.

До джерел української духовости, правосвідомости, соціальности! - це основна тенденція ідейного змагу, що відбувається в Україні. Бій за "Собор", за Лаври, за старовинну Києво-Могилянську Академію, за Київ - набирає особливої натуги: самоусвідомлення істин "Руської Правди" чи традиційних різnotипних українських вартостей, як протиставних російським, вирощування на ґрунті світлого минулого нових конструктивно-поступових процесів на всіх ділянках життя, що характеризують певною мірою і проект змісту нашої державності, - відповідають прагненням нашого народу в Україні. Програма-мета сполучається в органічну цілість із програмою дії нинішнього часу.

У пляні єднання сучасного ідейно-політичного бою з величнім минулим і з проекцією у майбутнє - IV В.З. є кроком вперед! Він впадає в тон і тенденцію нової, молодої еліти України.

Концепція революційно-вільної стратегії - уточнена на IV В.З., виправдалася наочними фактами, включно з подіями в

Чехо-Словаччині. Якостеві вимоги до кадрів, що іх поставив В.З. ОУН - незвичайно актуальні, головно щодо селекції кадрів, зокрема на чужині. Член мусить бути прикладом ідейності, людиною високих якостей людської і революційної моралі. Кадри, іх ідейне озброєння і висока мораль - це головне завдання, на яке треба звернути окрему увагу.

ІІ. Плян дій

Не так морально, як формально-правно, у зв"язку з IV В.З. ОУН зросли наші зобов"язання супроти воюючої України, а зокрема супроти ОУН в Рідних Землях.

A. До дій в Україні:

Ступенувати в якостевому і кванtitативному відношенні революціонізацію усіх ділянок життя нації і усіх її верств шляхом інспірування зударів широких кіл з окупантськими силами. Повторювання у радіопередаваннях детальних описів наших акцій, є одночасно політичною інструкцією. У системі терору найголовнішим є наш наголос на ідейну єдність і політичні напрямні дії, а технічно-організаційне пов"язання йде щойно після цього, як наступне завдання. Можливості технічно-організаційного пов"язання з Україною безперечно існують як з погляду краївого, так і еміграційного. Навіть детальний опис наших масових демонстрацій перед большевицькими амбасадами у Лондоні, Оттаві, Нью-Йорку і т.д. є інспірацією і політичним інструктажем, який актив в Україні відповідно пристосовує до місцевих умов боротьби з ворогом.

Чітке і ясне з"ясовування наших ідейних позицій у всіх відношеннях - є орієнтиром, інспірацією, напрямною для ідейного бою, є ідейно-політичним озброєнням. Напр., "Національна революція чи антирежимний резистанс" Бандери, "Скрижали" Донцова, "Книга спостережень" Маланюка, - є стимулом для глибоких аналізів в Україні в ідейно-політичному бою і для практичної дії в означеному напрямку. Тому наша стратегічна радіостанція має давати не лише інформацію і аналізу становища в Україні, а також має ідейно озброювати актив і народ.

Систематичне протиставлювання в дії образу життя і змісту кожної його ділянки в самостійній Українській державі сучасному змістові і станові в Україні - мобілізує до боротьби. Визвольна боротьба мусить наголошувати також свої соціально-політичні гасла. Але всякі дії, спричинені соціально-економічним чи культурно-політичним або релігійним підґрунтам, треба зводити до центрального пункту, навіть тоді, коли вони ще його не мають: національно-політичне визволення є передумовою визволення культурного, соціально-економічного, релігійно-церковного тощо. Наголошувати культ власної влади і власної армії, а не тільки свободу і справедливість. Революціонізація мас має за мету не генеральний страйк, а передусім збройну боротьбу з окупантами.

Тому й звертаємо особливу увагу на бійців советської армії, на творення підпільних клітин в ній, хоч і непов"язаних між собою, але політично унапрямлюваних модерними засобами інформації, щоб таким чином підорвати збройну силу Москви і у відповідний час розбудувати власні повстанські формaciї.

Єдність національної і християнської ідей у боротьбі з ворогом надає нашій визвольній боротьбі найглибшого змісту, сягаючи до глибинних сфер людської душі. Безперевний бій, напр., за Почаївську Лавру має і національно-політичний характер, а не тільки релігійно-церковний.

Необхідно визначувати підривні і бойові завдання певним членам комсомолу, бійцям советської армії, навіть членам компартії, поборюючи ці інституції, як засоби поневолення, натомість мобілізувати всюди і завжди проти ворога всі національні елементи.

Збройно-політичну боротьбу, хоч би і в найвужчих розмірах, незмінно пропагувати, як найуспішнішу форму тотальної негації окупанта і нашу концепцію визволення - збройне повстання.

Поширювати фронт боротьби не лише на усі верстви народу, на усі ділянки життя, а також на комплекс уярмлених націй, і готувати - покищо пропагандивно - синхронізований зрыв уярмлених націй. Концепція АБН-у, себто власних сил, а не імперіялістичної війни, дає розв'язку проблеми визволення.

Підривати російську імперію також і на російській території, де живе багато немоскалів, мобілізувати всі національні елементи проти російської імперії. Сама лише протирежимна акція не згідна з нашою визвольною концепцією. Вона не сприяє усвідомленню т. зв. малоросів, які бачать ворога тільки в режимі, а не в російській нації. Їх участь у протирежимній акції може йти на користь нового типу російських імперіялістів, хоч нібіто ворогів сучасного режиму. Треба переконувати всіх, що лихоліття, що його переживає український народ, є наслідком національно-політичного поневолення.

Треба організувати страйки і повстання в концтаборах чи в примусових таборах праці, спрямовувати увагу на саботаж розпоряджень окупантської влади, наступати на ворога, а не обмежуватися тільки спротивом.

Реформізм і ревізіонізм треба використовувати, але розцінювати їх, як течії, керовані й контролювані Москвою, які не спроможні повалити російську імперію і пануючий режим, натомість є об'єктивно корисним, якщо проривається межі реформізму і вливається розбурхана течія в широке русло революційного наступу.

Використовувати й поглиблювати суперечності в імперіяльній і комуністичній системі для підсилювання революційних процесів. Близьче сповняє це завдання т. зв. захалювна література в Україні. Наше завдання - піти далі: вказати на необхідність розвалу російської імперії і знищення комуністичної системи, як єдиний шлях, що веде до національного і соціального визволення. Події в Чехо-Словаччині ще раз показали, що не еволюція, а лише революція може принести бажаний успіх. Нам треба звертати увагу не на те, що в Україні самі знають і бачать, а на те, що є кроком вперед, на національно-революційне усвідомлення: не еволюція, не етапне поліпшування ситуації, а підготовка до революційного зризу і розвал російської імперії, нагальний розрив - це розв'язка! Наша пропаганда, як капля за каплею, що вижолоблює камінь, мусить довести до свідомості, що шлях нашого визволення - шлях революційний. Боротьба проти безправ'я, відклик до правосвідомості й правопочуття, до традиційного українського правосуддя - це одні з суттєвих чинників, які мають в Україні мобілізуючу силу.

Різноманітність методів боротьби, залучування до неї відповідними способами різних верств суспільства, демонстрації студентів, страйки робітників, використовування для поглиблювання революційних процесів модерних засобів /радіових трансміторів тощо/, оборона культурних пам'яток, церков, соборів, музеїв, монастирів, масові протести в обороні переслідуваних, арештованих і суджених - це головні елементи нашого політичного інструктажу.

ОУН завжди мусить бути в позиції сили, що протиставна до КПСС, НТС та інших імперіялістичних формаций. Своїми успіхами в боротьбі з різними російськими імперіялістичними формациями ми міряємо свої сили. Завжди треба знаходити все нові форми й засоби боротьби, здійснювати й поглиблювати концепцію АБН-у в поневолених Москвою країнах, як суттєву вихідну позицію спільного фронту поневолених націй, розбудовуваного у світовому протиросійському й протикомуністичному розмірі.

В сателітних країнах, зокрема після подій в Чехо-Словаччині, треба - крім зміцнювання українських національно-культурних позицій - вміло мобілізувати і чужонаціональне оточення на противросійський фронт боротьби.

З далекого Сходу, Японії, Кореї, а також Тайвану можна мобілізувати українців і неукраїнців до революційного зрушення на сибірських просторах, тому завжди актуальними і об'єктивно виправданими є наші станиці в країнах, що межують з російською імперією. Українці в Казахстані повинні творити спільний фронт з туркестанцями проти Росії, а наша Організація мусить наголошувати концепцію АБН-у в дії.

Навколо гасла "Київ проти Москви!" - глибоко обґрунтованого в різних аспектах: культурному, релігійному, політичному, соціальному, економічному й правовому - треба мобілізувати визвольно-революційні сили України, тим більше, що це гасло зродилося в Україні у визвольній боротьбі.

Переборювати концепцію т.зв. демократизації і лібералізації "метрополії", рішуче відмежовувати від неї нашу концепцію революційно-визвольної боротьби, метою якої є розвал російської імперії, щоб боротьба поневолених народів не обмежилася тільки протирежимною боротьбою.

Російським насильницьким методам народовбивства і людиноубивства, з допомогою перемішування населення і розигри між членами поневолених націй - треба протиставити спільний фронт поневолених народів.

Б. До завдань прямої дії з-за кордону в Україну:

Щоб скріпити і розбудувати комплекс прямої дії в Україну, треба частинно звузити нашу дію на еміграції, натомість поглибити і надати їй перспективніший старт. Мусимо відтягти зокрема наш головний провідний актив на громадському відтинку, заступивши його іншими патріотичними елементами. Очевидно, певні кадри, призначенні Організацією, мають залишитися і на громадському відтинку, але треба пам'ятати, що це не єдиний відтинок нашої діяльності.

Наши кадри мусять бути спрямовані головно на такі відтинки дії, що мають безпосереднє чи посереднє відношення до визвольної боротьби в Краю, пов"язані з її безпосередніми потребами.

Треба наголошувати комплекс політичного контакту з воюючою Україною, робити заходи мати свою радіостанцію, вміло використовувати мадрідську радіостанцію, розбудувати двобічні зв"язки, взявши до уваги високо заавансований технологічний прогрес молодої інтелігентської еліти в Україні; треба розгорнути політичний наступ на ворога.

Окрему частину кадрів на чужині, треба готовати до можливого заангажування в революційних або, згодом, повстанських діях в Україні, тим більше, якщо вони мають вишкіл для партизанського типу війни.

Опрацьовування проблем стратегії визвольної боротьби, змісту української державності, поглиблювання ідейного змісту українського світу, перевірювання творчих ідей Заходу, ідейне всеобщне озброєння, кожночасна конфронтація ідейно-політичної проблематики з актуальним життям-боротьбою в Україні, поглиблювання і перевірювання зasad і метод виховання молоді, відповідні вишкільні матеріяли, пов"язані з визвольною боротьбою на Рідних Землях, - все це основні завдання політичного проводу, який має творити й унапрямлювати зміст.

Розбудовуючи зовнішньо-політичні станиці, першість у нашому пляні мають мати ті країни, що межують з російською імперією, в яких є можливість організувати радіопередавання у нашому дусі і передавати в Україну.

Необхідно зосереджувати нашу увагу на тих пристанях, де приїжджають советські матроси, вишколювати також відповідні наші кадри для інфільтрації туристів і взагалі приїжджих з ССР, головно з України, під час різних нагод - олімпіяд, фестивалів, тощо.

Необхідно розглянувати і пожавити нашу дію серед бійців советської армії, головно в сателітних країнах; виготовити відповідну літературу, листівки тощо, відповідно до потреб, які можуть виникнути у зв"язку з розвитком подій у світі.

Виготовити плян дії на випадок збройного конфлікту з ССР.

Протидіяти всім заходам КГБ, спрямованим проти Організації і цілого українського суспільства, розбудовувати СБ, вдосконалювати засоби і методи боротьби з ворогом, заангажувати до цієї праці не тільки вузький гурт людей, а й ширші наші кадри. Мусимо

мати свій центр для опрацювання плянів боротьби з КГБ і взагалі ворою агентурою. Головне завдання, особливо тепер, це охорона і оборона Організації та української спільноти і для цього треба мати відповідні кадри, добре розбудовану мережу та високого рівня систему і засоби дії. Необхідні також - контроль і забезпечення можливих шляхів зв'язку з Україною.

Треба встановити контакти з революційними організаціями інших поневолених в ССР народів на відтинку крайової боротьби по лінії АБН-у, щоб перевірити можливості спільної дії чи взаємодопомоги.

В. Військові справи:

Взявши до уваги можливість збройної інтервенції Москви в Німеччині чи воєнних комплікацій на Близькому Сході або в іншому районі конфліктів, мусимо мати теж альтернативний план нашої дії.

В кожнім випадку - військовий ресорт має особливе значення, тому мусимо розбудувати його, як центрально так і по теренах. Отже необхідно:

Створити військовий штаб, зробити реєстр українців, зокрема нам прихильних, старшин, підстаршин і бійців.

Зробити перегляд технічно вишколених фахівців /напр., радіотехніків/ і заангажувати їх до нашої дії.

Зробити реєстр ще боєздатних упівців і комбатантів з різних армій.

Проводити парамілітарні вишколи молоді по всіх теренах, використовуючи реальну ситуацію і можливості в даних країнах, якщо такі існують, враховуючи можливості у відповідний час перекинути відповідні групи молоді в Україну.

Провести духову мілітаризацію кадрів, маючи на увазі бойове поготівля.

Підготувати групу вишколених для партизансько-повстанської дії бойовиків.

Зробити заходи для створення нашого центру психологічної війни.

При ТП головних теренів треба зорганізувати військові референтури.

Розпрацювати реальний, відповідно до наших спроможностей, плян визвольної дії з військового погляду.

Г. Різні інші наші дії в користь України:

Необхідна систематична перевірка і селекція наших кадрів із наголосом на їх ідейно-політичний рівень, відповідно до завдань і потреб Організації. Разом із тим - революціонізація наших кадрів шляхом зміцнення і розгортання наших масових акцій. Відповідна господарка кадрами і відповідне спрямування їх до праці у секторах нашої дії. Для підвищення моральної якості наших кадрів необхідна елімінація морально розкладених. Кадри ОУН мусять бути прикладом для інших своєю жертовністю і ідеалізмом.

Загальне скріплення "політикум" дії Організації, використовуючи для цього відповідні способи і нагоди.

Омолоджувати провідні кадри Організації, висувати на провідні місця молодих людей, систематично передавати керівництво молодіжних організацій і Юнацтва ОУН самій молоді та Юнацтву. Розпрацювати систему виховання Юнацтва ОУН.

Постійно мати на увазі не тільки ідейно-політичне, а також персональне усображення Організації. Висувати на провідні пости у громадсько-політичному житті наших симпатиків, зокрема членів, з ОСУЗ; припинити наголошування католицького комплексу в різних формах і під час різних нагод.

Головним засобом нашого впливу на молодь є не наголошування розваг і атракцій для неї, а наголошування суворих вимог та заінтересування визвольною проблематикою, наголошування жертвенності, обов'язку супроти нації, потреби парамілітарного виховання і вишколу. Виховати молодь без акції - не можна; переломовими подіями в житті молоді є власне її самостійна ініціатива в організуванні відповідних протестних акцій в обороні прав і волі України. Так починається новий період у дії не тільки молодої генерації, а також і в нашій, як ціlostі. Треба також застановитися над тим, щоб молодь могла видавати журнал, як трибуну молодих, себто молодої інтелектуальної еліти. Такий журнал потрібний також з погляду країової акції.

Розбудова молодечого відтинка, зокрема Юнацтва ОУН, ідейне і політичне проникання нашої молоді в чужі середовища, протидія ідейному і моральному розкладові нашого оточення, розбудова української політичної думки силами нашої молодої інтелектуальної еліти - все це необхідне і реальне.

Масові акції стали вже елементом нашого стилю дії, як засіб підтримки визвольної боротьби в Україні; різновідність цих акцій, мобілізація всіх верств українського суспільства на чужині до специфічних протиросійських акцій - незмінно актуальні. Степенуваність і зрізничкованість наших акцій допоможуть нам уникнути стереотипності. Маємо на увазі також акції науковців, мистців, студентів, робітників - членів нашого професійного руху, який мусить ясно відмежовуватися від лівих течій. ОУРФ має ясно захищати позиції християнського робітничого руху.

Систематичне й багатогранне розгортання культурно-політичного фронту, безперервна протидія бацилям "коекзистенції" і на українському відтинку - необхідні вимоги нашого часу.

Окрему роль в розробці нашої теоретичної думки, в мобілізації інтелектуальної еліти, у формуванні націоналістичної ідеології і програми сповняє "Визвольний Шлях", тому треба його далі розбудовувати з допомогою наших організаційних сил, щоб скріплювати наш ідейно-політичний і культурний фронт та проникати також на Рідні Землі. Взагалі, як "Визвольний Шлях", так і всю нашу відповідну політичну та іншого типу літературу, як ось "Вісник ООЧСУ", нашу пресу, головно "Шлях Перемоги", "Гомін України", треба різними шляхами доставляти і пересилати в Україну. "Визвольний Шлях" є також відповідною платформою для діяльності Асоціації Працівників Української Культури, можна відкрити в ньому відповідний відділ, як колись мав УВАН, для друкування матеріалів Асоціації, організувавши для цього окрему редакцію.

Найближче наше завдання - це поширення і поглиблення нашого протиросійського і протикомуnistичного фронту. Умасовлення нашої зовнішньо-політичної дії, ідейно-політичне і дійове мобілізування чужих середовищ, зокрема молодіжних - одне з особливих наших завдань. Необхідно далі робити заходи, щоб на базі концепції АБН-у зорганізувати світовий протиросійський фронт, зокрема тепер, після подій довкола Чехо-Словаччини, коли нові факти ще раз підтверджують реальність і правильність пропонованої нами розв'язки світової кризи, а саме: національно-визвольні революції поневолених в СССР націй. Разом із тим необхідні: систематична протидія русофільській "всесвітнянській" мафії, постійна мобілізація сил воюючого християнства і взагалі всіх релігій проти безбожницької Москви, вияснювання негативних наслідків із сучасної "коекзистенційної" політики Ватикану і Світової Ради Церков, наголошування ролі безкомпромісового світського християнського руху в протиставленні до коекзистенційної політики офіційних Церков. Наші ідеї мусять проникати в чужі середовища, всюди треба використовувати протиросійські настрої у зв'язку з подіями в Чехо-Словаччині, підсилювати їх і загострювати конфлікти з Москвою, скріплювати наші зв'язки з протиросійськими і протикомунистичними профспілками, наочно доказувати, що комунізм - це одна з форм російського імперіалізму. Мобілізувати чужинців до боротьби з російським імперіалізмом і комунізмом під нашими гаслами, за наші ідеали.

Дуже важливою є розбудова наших зовнішньо-політичних станиць у відповідних країнах. Взагалі треба змагати до того, щоб на

кожному великому терені нашої дії була бодай одна людина, яка повністю займатиметься зовнішньо-політичними справами.

Треба далі розбудовувати наші зовнішньо-політичні періодичні видання. "Юкрайнієн Ревю" і "АБН-Корреспонденц" мусимо відмежувати фінансовими засобами всіх "англомовних" теренів, розділивши фінансовий тягар відповідно до наших сил на такому чи іншому терені. Необхідно скріпити і нашу зовнішньо-політичну діяльність на терені Франції. Франкомовні країни, напр., Бельгія і Квібек в Канаді, це теж засяг поширювання наших франкомовних видань, що виходять у Парижі /"Л'ест Еуропеен" та інші/.

Наші формациі треба залучувати до дії у світових протирівсійських і антикомуністичних організаціях, але не в розумінні технічної консолідації сил з різними непередрішеннями, що прикривають себе фразеологією про самовизначення народів, а насправді є захисниками російської імперії. Наші формациі всюди мусять вести нашу суверенність політику, не допускаючи до того, щоб зв'язувати себе такими політичними тривалими коаліціями чи "консолідаціями", які обмежували б суверенність нашої дії. Натомість усюди організовувати власний фронт із прихильників концепції ОУН-АБН, як це є з "Європейською Радою Свободи", "Антикомуністичною Лігою Народів Азії" /АПАКЛ/, чи "Світовою Антикомуністичною Лігою" /ВАКЛ/, або "Світовим Корпусом Молоді" /СКМ/.

Постійно робити заходи, щоб у різних західних країнах /напр., Великобританії, Франції і т.д./ були радіопередавання в Україну. Видані англійською мовою праці Чорновола і Дзюби треба не тільки розповсюджувати, а й на їх основі вести акцію широкого усвідомлення західного суспільства про нашу визвольну боротьбу, про постійний спротив молодої еліти в Україні русифікації, поневоленню, геноцидові і т. п. Всюди підкреслювати український патріотизм українського народу на Рідних Землях, зокрема його молодої еліти. Мобілізувати волелюбних людей, зокрема західну молоду еліту, на захист прав і волі українського народу.

Зберігаючи суверенітет і окремішність дії ОУН, не зв'язаної жодними опортуністичними групами у якомусь "сконсолідованиму" механічному творі, маємо всюди підкреслювати ідейну чіткість і ясність наших позицій, виявляти нашу динаміку, що мобілізуватиме маси до боротьби і акції і таким чином буде найкращим запереченням "політичного гетта". Ми виходимо на широкий фронт, у політичний світ.

Виправданими можуть бути такі форми спільного виступу українського політичного світу, які подиктовані "ад-гок" особливими потребами, з точно визначеною метою, а не тривалі конструкції, що нібито об'єднують революційні й опортуністичні елементи.

Натомість треба уважно простудіювати потребу організації Революційно-Визвольного Політичного Центру. Такий Визвольний Політичний Центр став би закріпленим і усталізуваним нового етапу нашої дії. Сепарація, а не вхід до УНРади - це вказівка на майбутнє.

При координації громадських централь мусимо зосереджувати нашу увагу на закріпленні українського національного потенціялу, відкидаючи будь-яке інше втручання в політичний комплекс, який належить до політичних формаций.

Загальне завваження до нашої дії: якщо ставити перед нами і суспільством як головне завдання збереження нашої спільноти як етнічно-культурної групи, то треба бути свідомим того, що це програма справа в перспективі.

Завжди і всюди, ще раз і ще раз, треба дивитися на українське суспільство на чужині з багатьох аспектів, а зокрема з погляду краївих потреб, і в реальному пляні оформлювати офіційне здійснювання післанництва Воюючої України. Тільки ідеї України, ідеї Києва, його містички, світ наших правд і ідей, як протиставлення Москві, можуть врятувати для українства навіть тих, що вже асимільовані або збаламучені в чужому світі.

Причинити будь-які намагання СКВУ виступати, і діяти, як речник політичного українства за кордоном, чим елімінується наш рух і знецінюється його ролю, як окремого національно-визвольного чинника. СКВУ повинен обмежитися такими завданнями:

- культурно-освітніми справами, шкільництвом, розробкою виховної системи на чужині, видаванням підручників українознавства, узгіднюванням їх, видаванням чужими мовами підручників для чужих шкіл на Заході, народними, середніми і високими школами, бурсами, науковими інституціями, катедрами українознавства, підтримкою СХС, гуманітарною діяльністю, допомогою політв"язням в Україні, вдовам, сиротам, видаванням чужомовних книжок з українознавства загально-національного характеру;
- боротьбою проти асиміляції, денационалізації /американізації, канадизації, германізації і т.п./, опрацюванням системи спротиву асиміляції і т.п.;
- впорядкуванням церковних питань, зберіганням українських традицій, мови, обряду в наших Церквах, підтримкою патріяршого завершення наших Церков;
- зв"язками і співпрацею з міжнародними харитативними організаціями типу Міжнародного Червоного Хреста, робити заходи для захисту арештованих, суджених і переслідуваних в Україні.
- Але на жодних політичних форумах СКВУ не може репрезентувати України, бути ії речником.

ОУН мусить не тільки теоретично, а й практично займати ясне становище в справі захисту наших традицій, українського духу, обряду, календаря, української мови у наших Церквах, згідно з постановами IV Вел. Збору ОУН. Ми також не тільки підтримуємо, а й докладаємо всіх зусиль, щоб наші Церкви були усуврененні через патріярше завершення.

У нашій видавничій діяльності мусимо брати до уваги насамперед серйозну літературу, яка поглиблювала б самобутність української духовості, навертала б до її джерел, мала національно-виховний аспект, була серйозною інформацією, словом - відповідала б інтересам передусім України і зміцнювала б національний характер українців на чужині.

Наша преса повинна завжди, на першому місці при укладі матеріалів, ставити факти і питання боротьби української нації, давати широкі інформації про наші акції, діяльність АБН-у, давати документацію ідейно-політичного бою з ворогом, друкувати на цю тему статті, виявляти динаміку українства, подавати факти визвольної боротьби інших поневолених Москвою народів, ясно підкреслювати наші позиції, як дороговказ для своїх і чужих народних мас.

Розбудова крайового комплексу вимагає великого фінансового вкладу. Відповідний фінансовий плян і його здійснення дасть певну фінансову базу і для розгорнення діяльності на відтинку Краю, але незалежно від цього, треба буде робити й окремі збирки на крайові справи, піднести зобов"язання нашого активу /шляхом оподаткування/, оподаткувати наші підприємства тощо.

Широко заплянована діяльність Організації, згідно з Постановами IV Великого Збору ОУН, вимагає значно більшого бюджету. Мусимо мати перспективний фінансово-господарський плян, що гарантував би нам тривалу базу для нашої дії. Без цього всі наші пляни дії не матимуть реального підґрунтя для їх здійснення.

Окремі акції: а/ у 10-ту річницю з дня смерти сл.п.Провідника Степана Бандери необхідно організувати масові демонстрації перед російськими амбасадами і місіями в усіх країнах вільного світу, де поселені українці; б/ у випадку "відвідин" Шелепіна /на запрошення профспілок/ котроїсь західної країни, організувати бурхливі акції...; в/ з нагоди 40-річчя /1969 р./ з дня створення ОУН - організувати відповідне відзначення цієї події; г/ наши науковці, літератори, мистці, працівники української культури за кордоном повинні провести акцію на захист переслідуваних працівників української культури в Україні, а також інспірювати таку акцію чужинецьких інтелектуалістів; і/ наша молодь з-за океану, що відвідує Західну Європу, повинна обрігати відповідний довідник про місця, зв"язані з визначними українськими діячами, з їх життям та діяльністю, чи взагалі про певні наші історичні пам"ятки.

КАДРИ ОУН

їх характер, роля, завдання і напрямні дії
/Прийнято на нараді Дирекції, за усним реферуванням/

I

1. IV. ВЗбір ОУН, як і попередні ВЗбори ОУН і Конференції ЗЧ ОУН, крім інших важливих ділянок орг. роботи й боротьби, в центрі своєї уваги поставив питання орг. кадрів, їхніх завдань і напрямних дій на новому етапі праці й боротьби за здійснення найвищої мети ОУН - здобути Українську Суверенну Соборну Державу.

2. Вимоги до членів ОУН, його характер, особисті й громадські якості дуже чітко визначає Устрій ОУН, ухвалений IV. ВЗбором. Згідно з його постановами, член ОУН мусить відповідати наступним вимогам:

- а/ Добро української нації ставить понад усе й свідомо бере на себе обов"язок служити їй в рядах ОУН;
 - б/ визнає ідеологію українського націоналізму, має вироблений націоналістичний світогляд і відповідні прикмети характеру;
 - в/ посідає високі особисті й громадські моральні якості, творчо й сумлінно виконує свої обов"язки;
 - г/ відбув відповідний вишкіл і пробу та свідомо бере на себе обов"язок дисципліни й підпорядкованості Проводів ОУН.
3. Устрій, ухвалений IV. ВЗбором, уточнив поняття кадрів ОУН, визначуючи, що "кадри ОУН складаються із:
- а/ членів,
 - б/ кандидатів у члени,
 - в/ юнацтва і
 - г/ організованих симпатиків".

II

Накреслюючи багатогранні, важливі завдання ОУН на новому етапі, IV. ВЗбір ОУН постановляє:

1. Практичне здійснення цих великих завдань, що їх ставить ОУН перед собою, є узалежнене у великій мірі від якості її членських кадрів, організованих з різних прошарків українського народу. ОУН змагає до вирошення в своїх рядах людини з високими прикметами характеру і моралі, з глибоким інтелектом та розумінням завдань супроти нації, людей відважних і жертовних, з ясним розумінням цілей і методів боротьби за визволення України.

2. Для успішного завершення української визвольної боротьби необхідна розбудова сильної революційної організації - ОУН, яка своїми ідейними і організаційними впливами охоплює різні ділянки національного життя.

3. Головним завданням ОУН є організувати і виховувати актив, свідовий своїх завдань, формувати таку революційно-політичну силу, яка поведе народні маси до боротьби за розвал московської імперії і побудову української держави. Тому для членства ОУН систематично підвищування інтелектуального й ідейно-політичного рівня та фахова підготовка до спеціальних завдань у процесі боротьби і державного будівництва є завжди актуальним".

4. IV. ВЗбір дуже обтяжив Провід і кадри ОУН відповідальністю за інтенсифікацію акції навколо Краю і в Краю. Він накреслив чіткі ідеологічні, політичні, стратегічні позиції і намітив напрямні дії з наголосом на деякі інші комплекси завдань, ніж досі... IV. ВЗбір зокрема підкреслив важливість якости кадрів, глибинні вимоги до них, присвятив окрему і головну увагу Воюючій Україні і нашим обов"язкам супроти неї /Підмогильний: "Загальний план дій ОУН за кордоном"/.

III

1. Питання кадрів - одне з головних /якщо не найголовніше/ питань кожної політичної організації, а зокрема організації революційно-візвольної. Ці кадри, це не тільки дисципліновані ідейні працівники на різних ділянках діяльності - це добре вишколені і підготовані керівники візвольної боротьби поневоленого народу. Це кадри, що найвищою мірою переймаються ідеєю нації, живуть постулатами її буття і беруть на себе історичну відповідальність за її майбутнє.

2. Можна, без сумніву, твердити, що продовж існування й дії ОУН - добір кадрів, вишкіл і підготовка завжди були в центрі головної уваги, зокрема на Рідних Землях. Вроджені й виховані прикмети націоналіста-ідеаліста, його організаційний вишкіл і підготовку ушляхетнювали і кристалізували безпосередня боротьба з окупантом України, на тлі якої виростали небуденні постаті нашої національно-візвольної революції, що відзначалися героїзмом і найвищою жертвністю. Цей моральний і ідейно-політичний капітал, освячений кров'ю тисяч провідних і рядових членів ОУН, став основою сили і незламності українського націоналізму, що глибоко вкоренився у всіх верствах української нації.

3. Закордонні кадри ОУН, це нерозривна частина цілої ОУН, з тими самими ідеалами та завданнями.

4. Розвиток подій в Україні, в цілій московській імперії і в цілому світі, особливо ускладнене становище ОУН на Рідних Землях, а також посилана акція ворога проти українських націоналістів за кордоном, утворюють ситуацію, в якій значення, обов'язки і відповідальність закордонних кадрів ОУН не тільки збільшуються, а й набирають прикмет історичного призначення політичного і національно-візвольного авангарду поневоленої нації.

5. Справа кадрів ОУН, зокрема в сучасну пору, є справою майбутнього ОУН, змісту і характеру її дії, продовжування і завершення нашої візвольної боротьби.

6. Еміграційні умовини не сприяють удосконаленню кадрів, а тим більше доповнюванню їх молодим, націоналістично вихованим, революційно-динамічним елементом. Тому для вирошування й зміцнювання кадрів ОУН треба великих зусиль Проводу й Теренових Проводів ОУН.

7. Кадри нашої Організації треба конче вивести з еміграційної буденщини, як в організаційному, так і в приватному житті, і спрямувати їх увагу на основні проблеми нашої візвольної боротьби. В праці з кадрами мусить бути чітко визначена головна мета нашої дії, ієрархія наших завдань і духовно-ідейна спрямованість на справу революційно-візвольної боротьби в Україні. Підготовка і вишкіл кадрів - мусить стати справою всього провідного активу Організації, як найбільш важлива ділянка нашої праці.

8. Вирошування молодих кадрів у рядах Юнацтва ОУН є запорукою збереження і продовжування ефективної візвольної дії.

9. Коли говоримо про кадри ОУН, мусимо мати на увазі не тільки тих, що вже зорганізовані /члени/, але й тих, що їх необхідно організовувати для поповнювання рядів Організації /кандидати й організовані симпатики/.

10. Основою нашої дії і її ефективності завжди була, є і мусить бути міцна й оперативна сітка ОУН, побудована на засадах революційно-візвольної організації.

А тому необхідно на кожному терені перевірити організаційний і якісний стан кадрів і де треба провести відповідну реорганізацію, вдосконалювати саму систему орг. сітки і її оперативності, зробити доцільне переміщення на провідних постах та вивести кадри з еміграційної атмосфери на ясно визначений шлях дії революційно-візвольної організації.

11. Належить пильно стежити за тим, щоб не затиралася різниця між побудовою організаційної сітки і її системи дії та побудовою і системою дії установ, організованих нами, як допоміжного чинника нашої візвольної дії. Інакли члени Організації вже не спроможні відрізити своїх організаційних від суспільно-громадських обов'язків.

Тільки правильне розуміння і здійснювання ієрархії наших завдань дає моральну силу для дії наших кадрів, а в слід за тим іде правильне розуміння значення організаційної сітки і кадрів Організації". /Дніпровий: "Питання закордонних кадрів ОУН"/.

IV

1. Коли мова про особливі завдання на відтинку кадрів, IV. ВЗбір постановляє:

- а/ дбати про постійний і здоровий ріст Організації на всіх теренах її діяльності;
- б/ стосувати селекцію членів, враховуючи всі ті вимоги, що їх Організація ставить до членів;
- в/ постійно перевіряти стан готовості членських кадрів і виконність їх обов'язків;
- г/ розвивати і вдосконалювати, уточнювати й збільшувати охоронні засоби проти інфільтрації Організації ворогом. Протидіяти всім заходам КГБ, спрямованим проти ОУН і цілого українського суспільства, розбудовувати СБ, вдосконалювати засоби і методи боротьби з ворогом, заангажувати до цієї праці не тільки вузький гурт людей, а й ширші наші кадри. Головне завдання, особливо тепер, це охорона і оборона Організації та української спільноти і для цього треба мати відповідні кадри, добре розбудовану мережу та високого рівня систему її засоби дії.

2. Щодо окремих оперативних завдань членських кадрів, IV. ВЗбір доручає:

- а/ бути завжди в авангарді боротьби за визволення українського народу і рівночасно брати активну участь і давати допомогу визвольним організаціям інших поневолених Москвою народів, зокрема по лінії АБН;
- б/ в Краю - проникати у ключеві позиції московсько-большевицької державної машини, професійних, молодечих та інших організацій, армії і господарства;
- в/ творити в міру потреби і доцільності диверсійні групи, в такому змислі і в таких межах, щоб це сприяло поборюванню окупаційної системи і підносилася та скріплювало власні національні позиції;
- г/ В загальному - кожний член ОУН, мусить спеціалізуватися по лінії його особливих завдань і функцій в Організації, чи на інших відтинках визвольної дії.

V

В процесі боротьби за Українську Державу найважливіше завдання - творити організацію провідного активу, сперту на всіх шарах народу, яка охоплювала б всі українські землі. Революційно-політична робота має бути скерована на:

- а/ організування провідного активу, як керівної всеукраїнської політично-творчої сили;
- б/ організування орг. сітки, що провадитиме політичну боротьбу на всіх ділянках;
- в/ політичне вироблення керівних кадрів;
- г/ політичне активізування;
- г'/ опанування виховання молоді;
- д/ організацію й активізацію жіночтва;
- е/ прищеплення народові віри у власні сили й перемогу.

VI

1. Сила Організації, а в слід за тим успішне сповнення її завдань стоїть у прямому відношенні до вартости її членів. А тому ОУН в минулому особливо ставила виховання й вишкіл як одне з найголовніших завдань. Сьогодні питання вишколу і підготовки організаційних кадрів ще більш гостре й актуальне. Його не можна залишати набоці, бо основним нашим завданням є постійне, невпинне змагання до того, щоб, зокрема в запіллі, за кордоном, підготовити кадри провідників і організаторів української національно-визвольної революції, тим більше тепер, як довголітня революційно-

визвольна боротьба членів ОУН в Україні ведеться в щораз важчих умовинах.

2. Для праці по лінії вишколу є необхідний відповідний кадрово-вишкільний апарат.

Передумовою належно поставленого вишколу є вироблення одноцілого пляну й системи вишколів.

Змістом вишколу мусить бути в першу чергу світоглядове оформлення і освіченість, політичне вироблення й знання /спеціально краївої дійсності/ та суспільно-організаційний вишкіл всіх членів.

В основу вишколу й виховання ставимо політично-революційне й організаційне вироблення.

Пов"язуємо вишколи широкої політичної роботи з потребами революційної боротьби.

3. Тому, що довголітня революційно-визвольна боротьба в Україні під проводом ОУН ведеться в щораз важчих обставинах, зростає необхідна потреба організувати, виховувати і вишколоувати кадри націоналістів-революціонерів закордоном, зокрема з молодого покоління, що були б готові до посередньої чи безпосередньої боротьби з московським окупантом. Для цього мусить діяти Кадрово-вишкільний Осередок, а на поодиноких більших теренах повинні діяти теренові кадрово-вишкільні осередки. Завданням кадрово-вишкільних осередків є в першу чергу підготовити кадри вишкільників, організувати спеціальні курси й вишколи, виготовити пляни й методику вишколів, запровадити на кожному більшому терені відповідну систему вишколу, і підготувати вишкільні матеріали, керувати вишколами і контролювати працю.

VII

До пляну дій: У зв"язку з IV. ВЗбором зросли наші зобов"язання супроти воюючої України, а зокрема супроти ОУН на Рідних Землях.

Частина тих завдань належить до наших безпосередніх обов"язків за кордоном.

1. Щоб скріпити і розбудувати комплекс прямої дії в Україну, треба частинно звузити нашу дію на еміграції. Мусимо відтягити зокрема наш головний провідний актив на громадському відтинку, заступивши його іншими, патріотичними елементами. Певні кадри призначенні Організацією, мусять залишитися на громадському відтинку, але треба пам"ятати, що це тільки один із багатьох відтинків нашої діяльності.

Наши кадри мусять бути спрямовані головно на такі відтинки дій, що мають безпосереднє чи посереднє відношення до визвольної боротьби в Краю. Треба наголошувати комплекс політичного контакту з воюючою Україною.

2. Окрім частину кадрів на чужині, зокрема тих, що слугують, чи служили в арміях західних країн, треба готовувати до можливого заангажування в революційних або, згодом, повстанських діях в Україні. Це тим більше, якщо вони мають вишкіл для партизанського типу війни.

На потребу: виготовлення пляну дій на випадок збройного конфлікту з ССРР.

3. Необхідна систематична перевірка і селекція наших кадрів із наголосом на їхній ідейно-політичний рівень, відповідно до завдань і потреб Організації. Разом із тим – революціонізування наших кадрів шляхом зміцнення і розгортання наших масових акцій. Відповідна господарка кадрами і відповідне спрямовування їх до праці у секторах нашої дії.

Для підвищення моральної якості наших кадрів, необхідна елемінізація морально розкладених. Кадри ОУН своїм ідеалізмом і жертвіністю мусять бути прикладом для інших.

4. Постійно мати на увазі не тільки ідейно-політичне, а також персональне усоборнення Організації.

5. Масові акції стали вже елементом нашого стилю дії, як засіб підтримки визвольної боротьби в "країні", тож належить їх продовжувати.

6. Систематичне й багатогранне розгортання культурно-політичного фронту.

7. Поширення й поглиблення нашого протиросійського й антикомуністичного фронту та умасовлення нашої зовнішньо-політичної дії.

8. Зберігати суверенітет і окремішність дії ОУН, незв"язаної жодними опортуністичними групами у якомусь "сконсолідованиму" механічному творі.

9. ОУН - згідно з постановами IV. ВЗбору, мусить не тільки теоретично, а й практично займати ясне становище в справі захисту наших традицій, українського духа, обряду, мови, календаря у наших церквах.

Ми докладаємо всіх зусиль, щоб наши Церкви були усувереннені через патріярше завершення /Б.Підмогильний: "Загальний плян дії"/.

VIII

1. "для зміцнення організаційних кадрів необхідно активізувати студентів-націоналістів і визначити їм більшу і відповідальнішу роль в організаційній системі. В нас майже немає організованих студентських звен, немає й окремого студентського сектора з виразно визначеними завданнями організаційного характеру. Хоч на європейських теренах кількість наших студентів обмежена, проте, на заокеанських вона велика. Студіюча молодь, старша і молодша, що є під впливом націоналістичної ідеології - це найкращий резервуар для доповнювання кадрів і підвищення їх інтелектуального рівня. Зокрема вони можуть бути дуже корисні в кадрово-вишкільній праці з членством.

В час польської і німецької окупації на Рідних Землях студенти, члени Організації, повністю себе виправдали. Тож треба до того змагати й на еміграції і допомогти студентам, як молодій, надійній націоналістичній інтелігенції, виявити себе у всіх ділянках нашого організованого життя.

2. Особливу роль можуть відіграти студенти в організуванні Юнацтва ОУН, бо своєю освітою, віком і набутим досвідом з життя української шкільної і студіюючої молоді на еміграції, вони можуть мати відповідний виховний ідейний вплив на молодих юнаків і юначок". /Дніпровий: "Питання закорд. кадрів ОУН"/.

IX

Жіноча сітка ОУН. IV. ВЗбір, подібно, як IV і VI Конференції ЗЧ ОУН, схвалив постанови про організування жіночої сітки ОУН. У розділі "Завдання ОУН", т.13., постановляється, що "в сучасній дійсності важливу і відповідальну роль у формуванні і закріплюванні визвольно-самостійницького фронту займає українська жінка, мати-героїня-революціонерка. Завданням ОУН є сприяти вихованню такого типу української жінки. Змагати, отже, до того, щоб Жіночою Сіткою ОУН були вкриті всі терени дії нашої Організації.

X

Незмінно обов"язуючими і в теперішньому періоді нашої організаційної дії є рішення Проводу ЗЧ ОУН, винесені на пленарних нарадах. Важливіші з них:

1. Неактивних на протязі років членів Організації перевірити індивідуальними розмовами з ними. Опісля включити їх у нашу роботу і в нашу систему - в орг. сітку або супр.-громадські установи. У випадку виявданої неактивності, член Організації є зобов"язаний тримати бодай зв"язок з Організацією по лінії орг. інструктажу й виконування фінансових повинностей. Членів, що колись займали відповідальні функції в Організації, але ставши неактивними, зробили потягнення негідні члена Організації, перевірити Дисциплінарними Комісіями, покарати згідно з її правильником.

2. Не занедбувати і не припізнювати без належної причини оформлення в ряди членів кандидатів на членів Організації.

3. Де не виконані фінансові зобов"язання, допильнувати, щоб всі члени Організації платили членські вкладки й оподаткування /1%, посилили заходи, щоб системою оподаткування охопити симпатиків і підприємства. У випадку неплачення, після індивідуальної перевірки, застосувати відповідні організаційні санкції.

4. Присвятити більше уваги для скріplення орг. сітки ОУН, яка являється хребтом Українського Визвольного Фронту. Від її орг. стану, ідейної настанови членства, його знання, свідомості й дисципліни залежить наша дієспроможність і виконність завдань на різних відтинках нашої праці і боротьби.

5. Провадити систематичну працю з усім членством ОУН через відправи, студійні конференції та постійну інформацію про всі почини й дію ОУН. У вишкільно-студійній праці зокрема нав"язувати до ідейно-політичної боротьби в Україні та провадити необхідні акції у пов"язанні з цією боротьбою. Осмілювати й заставляти людей в проводах нижчих орг. клітин, щоб вони самі займалися підготовкою матеріалів для відправ і святкувань національних річниць в осередках.

Працю з членством треба організувати для цілої сітки, враховуючи вік, освітній стан і специфічні обставини, при допомозі орг. сходин, персональних зустрічів та інших відповідних методів.

6. До практичної роботи, на різних відтинках нашої дії, треба залучити ввесь членський актив та постійно контролювати виконність накладених обов"язків і завдань.

7. Поширити орг. мережу і орг. працю на ці країни, де живуть українці навіть у малій кількості, а в яких з різних причин досі не було наших організаційних клітин.

8. Особливу увагу присвятити Юнацтву ОУН, поширюючи його членство, вести систематично-планову вишкільну працю та залучувати його до практичної роботи на відповідних відтинках.

9. Завжди і скрізь поширювати і визнавати, відстоювати і реалізувати ідейно-політичні позиції ОУН.

10. Брати участь у внутрішньо-орг. житті /орг. сходини, відправи, вишколи/ і в зовнішній роботі /участь в масових противосковських акціях і т. п. і

11. Сплачування членських внесків та встановлених Організацією матеріальних зобов"язань /оподаткування/.

12. Невіправдання, невиконання, занедбання обов"язків члена ОУН та зобов"язуючих його приписів і засад, потягає за собою організаційну, дисциплінарну чи судову кару, включно до виключення з Організації.

13. Залишення таких випадків неполагодженими наражує енцикліноване і обов"язкове членство на деморалізацію.

14. Членові ОУН, у його житті, організаційній праці й боротьбі має стало присвічувати складена ним присяга /приречення/, якою він добровільно зобов"язався "перед Богом, українським народом і власним сумлінням все і всюди боротися за Суверенну Соборну Українську Державу, здійснення ідей і програми ОУН..., а в тій праці і боротьбі віддати всі свої сили, все, чого вона вимагатиме, кожну жертву, а як треба і своє життя.

Точно й совісно сповняти всі обов"язки члена ОУН та виконувати всі її накази й доручення".

П., в січні 1969 р.

Керівник Орг.-кадрового сектора

Р. Перун

РЕВОЛЮЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

Обговорення революційних процесів в Україні в цій доповіді має чисто внутрішньо-організаційний характер. Зовсім не порушуємо питання загальної характеристики становища в Україні та ССР, бо ця частина матеріалу, підготована Комісіями, є окремим предметом.

Загально, доповідь сконденсована, обмежена визначенням для неї часом. Аналіза революційних процесів в Україні, як і висновки з них, це передусім певна гіпотеза, яку можна дуже широко розвинути і фактами доказувати її правдивість. Хоч доповідь побудована на фактичному матеріалі, проте в ній домінує не самий матеріал, а радше домінують підсумки і висновки з нього. Головною метою доповіді є звернути особливу увагу на розвиток подій в Україні, на революційні процеси, і поставити в центрі нашої свідомості головний Фронт боротьби з ворогом, що з рідних земель простягається і на закордонні терени, на яких ведуть свою діяльність закордонні кадри Організації Українських Націоналістів.

*

I. Доля українського народу склалась і складається так, що йому вже не вперше довелось здавати іспити на виборення своєї Самостійної, Сувереної Держави. Так було, напр., в середині XVII століття, коли хвиля могутньої національно-визвольної революції під проводом гетьмана Богдана Хмельницького скинула польське ярмо, коли український народ став вільним, але не на довго, бо після Полтавської трагедії попав у ще гіршу неволю, і то на довгі роки. Так було і в 1917-1920 роках, коли валилася Російська імперія і український народ знову здавав іспит, відновивши і захищаючи свою державну незалежність від наступу московсько-большевицьких орд.

Поразка наших Визвольних змагань у 1917-1920 роках принесла українському народові ще тяжче московсько-большевицьке почеєслення, а разом із тим почався новий етап підпільної революції-визвольної боротьби і духовно-національного відродження українського народу. Цей період визвольної боротьби ще не закінчений, а його характеристичною ознакою є те, що домінантну, авангардну роль відіграють у ньому організовані націоналістичні сили, відомі передусім під назвами - ОУН-УПА-УГВР.

Об'єктивний підсумок дотеперішньої діяльності ОУН-УПА дастъ безсумнівні й незаперечні докази, що дотеперішній шлях визвольної боротьби під знам'ям ОУН-УПА був єдиноправильним і історично повністю віправданим.

Визвольна концепція ОУН, випробувана і віправдана в найтяжчих умовах життя нації, стала сьогодні безсумнівним дорогоюказом для цілого українського народу в його боротьбі за волю і державність.

ОУН, відкинувши концепцію т.зв. еволюції в ССР, що пібіто мала б привести до полегші зміни режиму, відкинувши розрахунки на інтервенцію зовнішніх сил і атомову війну між Заходом і ССР, незмінно розраховує на власні сили українського народу, що у співдії з такими ж революційними силами інших поневолених Москвою народів, шляхом національно-визвольних революцій, мали б привести до розвалу Російської імперії і відновлення на її руїнах національних держав.

Кадри ОУН за кордоном, як невід'ємна частина цілої ОУН, мусять завжди ставити в центрі своєї уваги і діяльності Українські землі, де відбувається головний бій проти окупантів, і потреби української визвольної боротьби. Тому правильна оцінка революційних процесів в Україні ї розвитку подій в цілому ССР, є одною з головних передумов безпосередньої чи посередньої участі в цьому визвольному процесі, зокрема, коли мова про вплив на його ідейно-політичне спрямування і концепційне завершення.

Насамперед треба зазначити, що на розвиток революційних процесів в Україні не можна дивитися як на явище нерухоме, статичне, бо статичне спостерігання дуже часто доводить до помилкових висновків. Не забуваймо, що розвиток підпільних революційних процесів завжди проходить неспостережно для зовнішнього глядача, тим більше, як він живе за кордоном. Дія підпільних організацій глибоко законспірована, відбувається згідно з визначеною стратегією, керується доцільністю і проходить свої розвиткові етапи, наприклад - ідейна мобілізація народу, пенетрація і розклад ворога, насичування революційних настроїв, саботажі, диверсії, збройні акти, поглиблювання революційного стану, аж до остаточного вибуху національної революції.

Навіть т.зв. легальні протести і спротиви окупантам, що ґрунтуються переважно на легальних основах /конституція, правні закони і т.п./ можуть бути одною з форм вияву дії підпільної організації або стихійним явищем революційних настроїв. Визначення їх суті дуже складне, вимагає солідної і обережної аналізи, щоб уникнути фальшивих висновків.

Поглиблювання революційної свідомості народних мас створює стан революційної ситуації; можна сказати, що саме тепер в Україні відбувається поглиблювання національної і революційної свідомості, що може привести до революційної ситуації.

ІІ. База революційних сил в Україні. Нема найменшого сумніву, що цією базою є український націоналізм, якщо взяти до уваги всі форми його вияву - стихійний націоналізм, націоналізм як творчість і діяльність окремих одиниць, націоналізм як організований політичний рух.

Революційні процеси в Україні живляться передусім тими проприєтностями між теорією і практикою, що існують в сучасній російській імперії як на ґрунті національному, так і соціальному. Це явища органічні, притаманні специфічним умовам, серед яких вони зrodжуються і діють. Вони остаточно повністю заперечують теорію про т.зв. "всемогутність" органів КГБ і цілого державного терористичного апарату російської імперії, як і висновок з цієї теорії, що в існуючих умовах в Україні неможлива будь-яка революційна дія. Історичні факти, натомість, виразно показують, що в Україні існують уже традиції підпільної визвольно-революційної боротьби, витворені повстанськими групами після закінчення Визвольних змагань у 1917-1920 роках, а далі діяльністю СВУ, СУМ, УВО, ОУН, УПА.

Власне сучасна т.зв. захалявна література в Україні є свідченням, що революційні процеси поглиблюються і революційні сили досягають вищого ступеня своєї дії.

Коли ж мова про націоналізм, як організований революційно-визвольний рух, то в Україні головну історичну роль відіграла і відіграє ОУН, що на Рідних землях майже повністю утотожнена з повстанською збройною силою - УПА. Визвольна боротьба ОУН-УПА під час німецької окупації і під час московської у повоєнні роки, створила для українського народу т.зв. революційний пляцдарм, себто базу для збройних і ідейно-політичних операцій проти окупантів. Зміна форм боротьби ОУН-УПА в 1947-1948 роках не означала ні повного розгрому ОУН-УПА, ані повної перемоги ворога, - це був тимчасовий перехід від широкої збройної боротьби до боротьби ідейно-політичної, що позначилася широким ідейним наступом на позиції ворога. Особливу роль в цій боротьбі відіграли першорядні підпільні публіцисти ОУН-УПА, що у своїх писаннях з"ясовували істоту московського імперіалізму і мету української визвольної боротьби. Ця спадщина якоюсь мірою віддзеркалена і в сучасній захалявній літературі в Україні.

Ідейно-політичний наступ ОУН-УПА на позиції ворога дав блискучий успіх: у 1953-1956 роках ідейний вплив ОУН-УПА поширився майже в т.зв. всесоюзному маштабі, не тільки на всіх землях України, а також і на теренах цілого СССР. Від Воркути до Колими, від Норильська до Кінгіру, спалахнули страйки і повстання політв'язнів у московських концтаборах, організаторами і керівниками яких були члени ОУН-УПА.

Цей етап можна уважати за переломовий, бо з того часу в Україні почали поширюватися явні спротиви окупантам - страйки робітників, протести працівників української культури проти русифікації, а разом із тим прийшла нова хвиля арештувань і засудів, навіть на кару смерти.

Так під впливом дії ОУН-УПА і взагалі ідей українського націоналізму, змінялася психіка українського народу і замість дотогоджного страху перед терором ворога, зроджувався бунт, зросла відвага відверто виступати в обороні прав і волі України. Тягар боротьби і відповідальності за долю України ступнево перейшов із старшого покоління на покоління молодше, більш рішуче й динамічне.

Тому нема найменшої підстави твердити, що сучасний рух спротиву окупантам в Україні, є новим, відірваним від ОУН-УПА рухом, або назіть протилежним. Можемо з певністю сказати, що цей рух зродився на базі українського націоналізму, носієм якого були ОУН-УПА, а потім, коли змінилася форма їхньої дії, носієм ідей націоналізму став кожний випробуваний член ОУН чи вояк УПА, як на волі, так і в концтаборах.

III. Коротка аналіза захалявної літератури в Україні. Всі ті матеріали, що дотепер дісталися з України на еміграцію, дають широкий образ про становище в Україні та розвиток подій. Проте, в більшості вони відображують тільки зовнішні вияви революційних процесів на рідних землях, натомість нагромаджування підпільних революційних сил, зокрема в рядах ОУН, тут або приховане, або згадане лише натяками. Крім цього треба мати на увазі, що всі ті матеріали з Краю - це "заяви" або "листи" до офіційних установ чи осіб т.зв. уряду Радянської України, до того ж підписані не псевдонімами, а правдивими прізвищами іх авторів. Вже цей факт надає цим матеріалам своєрідне забарвлення, що може бути виявом або певної тактики, або певних націонал-комуністичних тенденцій.

Незалежно від оцінки цих матеріалів з погляду чисто націоналістичного, в них показаний рішучий спротив українського народу, зокрема молодих працівників української культури, русифікації і колоніяльному станові України. База цього спротиву, з одного боку, ніби легальна - автори "заяв" і "листів" використовують конституцію УРСР, правні закони, цитати Леніна і Маркса щодо національного питання, прафестують проти сваволі КГБ, проти закритих судів і нелюдських умовин у концтаборах. Отже, виникає враження, що це легальна опозиція, яка хоче усунути нібито залишки терору і культу Сталіна та добитися певної "демократизації" режиму. Проте, з другого боку, ті заяви демаскують колоніяльну політику Москви і показують безправне становище т.зв. Української Радянської Соціалістичної Республіки, широко розповсюджуються у відписах в Україні, що має вже підпільний характер, бо таку діяльність уважається за "протирадянську націоналістичну пропаганду" і за неї карається довголітнім ув'язненням. Як бачимо, в одній акції сполучено два способи боротьби - легальний і нелегальний. Отже, перед нами питання: чи ця легальність спротиву є плятформою самої дії, а чи тільки тактикою, зумовленою поглиблюванням революційних процесів та умовами, в яких вони відбуваються. При цьому треба мати на увазі, що рішає не форма боротьби, а її зміст.

Коли ж у самому змісті цієї боротьби справді є певні націонал-комуністичні елементи, то наша оцінка їх може бути тільки така, яку дав сл.п. Провідник Степан Бандера:

"При оцінці значення націонал-комуністичних явищ у боротьбі якогось народу з московсько-большевицьким імперіалізмом треба узгляднувати передусім ситуацію, в якій вони виступають, і їхні наслідки. В певних обставинах такі явища можуть приносити деяку користь, побіч невідхильних шкідливих наслідків, які зв'язані з усяким слідом комунізму. Корисним може бути те, якщо націонал-комуністичні дії справді спрямовують своє вістря проти московського імперіалізму, яким є просякнений большевизм, і якщо вони здобувають для національної справи якісь позитиви на такому ґрунті і в таких обставинах, де нема відповідної акції в чисто національ-

ному дусі, або де вона не має належного середовища" /"Перспективи укр. національно-візвольної революції"/.

В нашому випадку при оцінці змісту, а не форми, сучасного руху спротиву в Україні, з "ясованого в захалявній літературі, треба насамперед підкреслити тяглість візвольної боротьби ОУН-УПА, що проявляється у поглиблюванні революційних процесів, переломовим етапом яких, як ми вже згадували, треба уважати страйки і повстання у концтаборах. Брак відповідних відомостей з України став причиною, що в нашій уяві в 1958-1965 роках в Україні ніби почала витворюватися своєрідна порожнеча і революційні процеси притупилися або взагалі припинилися. Факти, подані в захалявній літературі, показують помилковість таких поглядів. Навпаки, існує тяглість, бо саме в ті роки в багатьох містах України відбувалися судові процеси і більшість підсудних була засуджена на довголітнє ув'язнення - 15 років, а кількох і на кару смерти. Отже, останні, найновіші події в Україні з 1966-1967 років, не є новим, відірваним явищем, а тільки поглиблюванням революційних процесів.

Найосновніше в цій крайовій захалявній літературі є те, що її вістря спрямоване проти московського імперіалізму-шовінізму. Одночасно, це головна риса, яка відрізняє спротив в Україні від спротиву на теренах самої Росії. В першім випадку бачимо боротьбу проти російського імперіалізму за самостійну Українську державу, а в другому випадку - тільки домагання деяких полегш, більшої свободи творчості і т.зв. демократизації режиму.

Утотожнення московського комунізму з московським імперіалізмом розкриває не тільки саму суть політики сучасних володарів Російської імперії, а також демаскує всі ті ідеї, гасла і засоби, з допомогою яких московські большевики панують над поневоленими народами. Автори захалявної літератури гостро атакують і переконливо розкривають злочинність російського імперіалізму, як за царських часів, так і тепер.

В тих матеріялах подано цілий ряд фактів, що повністю підтверджують нашу оцінку становища України, як колонії московсько-большевицької імперії, а її т.зв. самостійність є тільки фікцією. Революційні процеси в Україні розвиваються під кутом наступу на московський імперіалізм, а разом із тим прийшло і визначення головного ворога українського народу.

Другим вимовним фактом у цих матеріялах, не зважаючи на неясності їх змісту, є те, що в них віддзеркалено також силу українського націоналізму. Ідеї українського націоналізму просякли сьогодні всі верстви українського народу: інтелігенцію, робітництво, селянство. В центрі спротиву сьогодні є вже українське місто, а його авангардом цього спротиву стає не тільки селянство, а передусім молоді інтелігенція і робітництво. Разом із тим сила ідей українського націоналізму стала вже великою загрозою навіть для адміністративного апарату окупантів, а певною мірою і для самої комуністичної партії і комсомолу.

Третім, дуже важливим, фактом є соборницький характер спротиву московським окупантам. Сьогодні український націоналізм повністю перемагає на всіх землях України. Намагання Москви лъокалізувати український націоналізм тільки на західних областях України, як нібито залишки ворохой, буржуазної пропаганди з-передвоєнних років, зазнали повної поразки. В усіх противомосковських діях в Україні бачимо соборницький характер, жодного лъокального чи провінціяльного забарвлення у спротивах Москві не видно. Підтверджує цей факт список арештованих і засуджених, солідарність і спільність акції українських патріотів з різних українських земель. Перемога українського націоналізму на всіх землях України сьогодні вже безсумнівна, вона настільки очевидна, що навіть українці й українки, що вирости і виховалися поза межами України, піддалися стихійному українському націоналізові й стали активними борцями за права і волю українського народу.

IV. Питання підпільної і легальної боротьби в Україні. Чи існують в Україні підпільні організації?

Не визначаючи їх суті, можна сказати, що вони, без сумніву, існують. Кандиба у своїй заяві подає назви трьох підпільних організацій: "Українська Робітничо-Селянська Спілка", "Об'єднана Партія Визволення України" і "Український Національний Комітет". Ідеалом усіх тих партій була самостійність України. Очевидно, тут мова тільки про ті підпільні організації чи групи, над членами яких відбулися судові процеси. Отже таких підпільних партій чи груп може бути значно більше, але назви їх засекреченні. Крім того, на різних судових процесах, як подає Масютко, виступають т.зв. групи підсудних, що складаються переважно з 5-6 осіб, отже мають характер певної організаційної клітини, в нашому розумінні - звена. Високі присуди, 15 років або кара смерти, для більшості підсудних, говорять про те, що їх судили за підпільну діяльність.

Найцікавіше для нас питання: чи ті названі й неназвані організації і підпільні групи діють відокремлено, самостійно, а чи є складовими частинами одної підпільної організації? На це питання важко відповісти, бо припущення можуть бути різні. Засади конспірації і відповідна тактика, що має дезорієнтувати ворога, можуть диктувати таку організаційну структуру, яка найдоцільніша для безпеки підпільної організації. Тому окремі назви можуть бути тільки для окремих груп чи звен одної організації, натомість назва цілої організації повністю законспірована, і нею може бути саме ОУН. Навіть зміна назви революційної підпільної організації, диктована винуватими причинами, не означає зміни суті, програми, ідеології і мети організації. З певністю можна сказати, що підпільні організації чи групи в Україні творяться переважно на базі ідей націоналізму; вони можуть бути складовими частинами однієї організації, але можуть бути і окремими групами, які у відповідний час мусять увійти в склад одноцілих революційних сил. Вони можуть творитися самочинно, але можуть творитися і пляново, з ініціативи членів ОУН-УПА, згідно зі стратегією мобілізації і активізації всіх революційних елементів. Відповідальне, історичне завдання за ідейно-політичне і організаційне завершення структури всіх революційних патріотичних елементів в Україні, за об формлення єдиного революційно-політичного проводу - спадає саме на ОУН, в тому і на її закордонні кадри.

Легальні форми спротиву окупантам в Україні чи самооборони ясніше з "ясовані в т.зв. "захалявній літературі", але їх вони насувають цілий ряд питань. Між ними найголовніше: чи цей зовнішній вияв спротиву й самооборони - стихійний, самочинний, неорганізований, відокремлений від підпільного руху, а чи є тільки одним із засобів дії підпільної революційної організації? Впадає в очі те, що автори всіх тих нібито легальних "заяв" і "листів" зорієнтовані і в подіях, які мають підпільний характер. Їхня акція розповсюджування захалявної літератури, їхні способи передавання з концтаборів "протестів" - говорять про те, що це акція організована. Отже, мусить бути якесь зв'язкова сітка не тільки між містами України, а також між концтаборами і Україною. А це означає, що між зовнішнім спротивом і підпільною діяльністю існує щонайменше якийсь зв'язок.

Впадає в очі й те, що судові процеси в Україні в 1960-их роках мали переважно чисто політичний характер, це були процеси над членами підпільних груп чи організацій, яких оскаржували за націоналістичну діяльність. Можливо, що підсудні сподівалися, що ті процеси перетворяться на великі політичні процеси і стануть трибуною для оскарження Москви. Подібно, як це було під час процесів ОУН за польської окупації. Тим часом КГБ влаштовувало тільки закриті процеси, в ізоляторах, і про них не знали жі широкі маси народу, ні найближчі приятелі підсудних. Отже, не могли стати мобілізуючим чинником для масового спротиву і протестів української громадськості. Натомість присуди були дуже жорстокі, підсудних обвинувачували за "зраду батьківщини" і засуджували на кару смерти або довголітню тюрму. Цей факт міг привести і до зміни тактики: перенести судові процеси з бази політичної на базу культурну, легальну, щоб добитися відкритих судів. А коли і це не допомогло - почалося нелегальне розповсюдження заяв засуджених, що сьогодні ходять в Україні у відписах з рук до рук.

V. Рух спротиву в Україні й українські політичні групи на еміграції. Треба б відповісти ще на таке питання: Чи може будь-котре українське політичне середовище або котрась з українських партій за кордоном пов"язувати сучасний рух спротиву в Україні зі собою, як вияв свого ідейного чи політичного впливу на революційні процеси в Україні? Адже така спекуляція на матеріалах з Краю вже відбувається за кордоном, з очевидною шкодою для руху спротиву в Україні. Насамперед треба сказати, що нема найменших фактів чи доказів, що революційний процес в Україні спирається на ідеологічні чи політичні засади котроїсъ еміграційної партії - мельниківців, двійкарів, уердепівців чи загально - середовища Національної Ради. Скільки б не було хиб і неясностей у цьому русі спротиву в Україні - він передусім наслідок тих революційних процесів і їх поглиблювання, що вирости на збройній і ідейній базі ОУН-УПА. В цій захалявній літературі є багато загадок про націоналістів і націоналізм, як реакцію на московський імперіялізм, і всюди той націоналізм утотожнюється з бандерівцями. Навіть тоді, коли деякі з підсудних заперчують свою націоналістичну діяльність або пов"язаність із членами ОУН, вони розуміють оунівців, і так висловлюються, як правдивих українських патріотів. Кожний з них боронить не тільки права теперішніх в"язнів, а також і тих політичних в"язнів, що вже довгі роки сидять у концтаборах чи тюрмах за приналежність до ОУН і УПА. В концтаборах вони вже відверто вважають себе за одну цілість з націоналістами. Всі вони добре знають, що бути бандерівцем в очах московських окупантів - це найбільший "злочин", за який карають найтяжчою карою. Але знають і те, що назва "бандерівці" - стала синонімом українського патріотизму. Про це виразно пишуть і Дзюба, і Чорновіл та інші. Не можна поминути й того, що між тими непокірними є і визначні провідні члени ОУН - д-р Горбовий, молодий Шухевич, Караванський, Сорока та інші.

Висновок з цього такий: націоналізм в Україні зростає і перемагає, вклад ОУН-УПА у визвольну боротьбу українського народу такий великий, що він став плятформою революційних процесів в Україні, а тим самим історична роля ОУН ще не закінчена. Сьогодні вона особливо важлива, бо всі ті революційні процеси, всі ті революційні елементи в Україні, породила ОУН, і вона має вивести їх на відповідну вершину, спрямувати їх у відповідне ідейно-політичне русло і завершити організованою національною революцією.

VII. Небезпека посиленого терору в Україні й ворохої диверсії. Найновіші вістки з України виразно вказують на те, що Москва робить нові спроби придушити революційні процеси в Україні, користуючись своїми випробуваними засобами - терором і диверсією.

В концтаборах змінюють режим, найнебезпечніших судять з друге, тримають в ізоляторах. КГБ розпочало боротьбу з розповсюджуванням захалявної літератури, в"язням взагалі заборонено писати.

Чи вдається Москві придушити або знищити цей спротив українських патріотів? Автори захалявної літератури, як видно з її змісту, свідомі були, що їх чекає і що в Україні пошириться нова хвиля терору. Але одночасно з тим вказують на те, що позиції російського імперіялізму і шовінізму в Україні сьогодні незрівняно слабші, ніж були до революції. Вони вірять в персмогу своєї правди. Знають, що боротьба з російськими імперіялістами-шовіністами - тяжка, вимагає великих зусиль і жертв. Лук'яненко, між іншим пише: російські імперіялісти-шовіністи можуть замкнути на замок твори українських філософів, економістів, істориків, мовознавців, публіцистів, "можуть навіть пересипати їхні твори магнієвою стрічкою в книго-збирні і запалити, але вони не спроможні повісити замки на численні канали різноманітної зовнішньої /і внутрішньої/ інформації з новими ідеями. А кожний струмінь нової інформації несе новий свіжий дух, що руйнує старий підмурівок шовіністичної будівлі. У них /окупантів/ що вистачить сили задушити ув"язнених, але не можна задушити сучасний дух, що постійно породжує тисячі таких як ми".

В цій короткій фразі маємо не тільки відповідь на московський терор в Україні, а також і певні вказівки, чого від нас за кордоном, чекають борці за права і долю українського народу.

Їхня доля, як і доля цілого українського народу, не може бути для нас байдужою і ми повинні зробити все, щоб допомогти як їм, так і цілій визвольній боротьбі.

Друга небезпека - це пенетрація і диверсія ворога в рядах сучасного руху спротиву в Україні. Про такі намагання ворога подали досить фактів самі автори захалявної літератури. Тому визвольний процес в Україні треба не тільки дуже уважно стурдювати, а й дуже обережно робити висновки, щоб не зпасти жертвою провокації ворога. Зазначимо, що в останні роки українська еміграція зазнала чималої большевицької, зокрема ідейної, пенетрації.

Ясність позиції і ідей ОУН - це головна запорука, що ані ми самі, ані українська еміграція, не зійдемо з нашого правильного дотеперішнього шляху. Наступ на позиції українського націоналізму змінився і на еміграції. Ідейно-політичні позиції ОУН і її концепція визволення були тими головними чинниками, що відрізняли нас від інших партій і політичних груп, а разом із тим мобілізували український народ до боротьби за волю і державність.

Сьогодні з усіх боків іде наступ, щоб засудити ОУН як "бліскуче відокремлення", а її ідеї як застарілі "догми", що начебто стають колодою на шляху до визволення. Іншими словами, щоб засудити минуле і творити нове, "прогресивне". Насправді ОУН відокремлювалася тільки від опортуністів, колаборантів, яничарів, всяких т.зв. прогресистів і вислужників чужих, ворожих Україні, сил та ідеологій. Ідея ОУН ніколи не старіється, вони все свіжі, бо є витвором духу нації, душою народу, його національним інстинктом. ОУН завжди була з народом, і то в найтяжчі часи його лихоліття, а народ завжди був з нею, доказом чого є історичні події, що відбулися в Україні перед другою світовою війною, під час війни і після неї.

ОУН в Україні, хоч зазнала стільки фізичних ударів і великих людських жертв, ідейно вийшла переможцем над ворогом. Організаційне послаблення ОУН в Україні компенсується експансією націоналістичних ідей, а разом з тим відродиться і організаційна сила ОУН.

Чи для нас, членів ОУН, це новий, а може й останній етап української визвольної боротьби? Можливо, що так. На минулі ОУН-УПА можемо дивитися, як на геройський, історично виправданий шлях, що провадить до визволення і державної самостійності. Майбутнє належить до сучасників. А це означає, що й члени ОУН за кордоном мусять бути поєднані звідомі, яка їх роля і історична відповідальність перед друзями в Україні й цілим українським народом у сучасному етапі української визвольної боротьби. І сьогоднішній Великий Збір ОУН позиціонується як переломовою подією, новим стимулом до дальшої ефективної, історично виправданої діяльності, політики і загальної праці, а передусім до безпосередньої чи посередньої участі в боротьбі за волю і державну незалежність української нації.

*

"Український народ матиме змогу вільно жити й розвиватися тільки тоді, коли визволиться з-під гніту й визиску російсько-большевицького імперіалізму, коли позбудеться всякого поневолення і стане сам господарем на своїй землі в Самостійній Соборній Українській Державі. Визволення й самостійна держава - це питання, чи бути українському народові, вільно жити й розвиватися, внести в розвиток людства свої творчі цінності, чи стати погноєм для дальнього розросту ретроградного російсько-большевицького імперіалізму, що несе поневолення, злідні, занепад усього людства. Український націоналістичний визвольний рух ставить змагання за відновлення й закріплення Суверенної Соборної Української Держави в основу всього українського життя. Зосереджуючи всі сили, всі дії для досягнення цієї найвищої мети, він ставить перед українським народом означений зміст української держави, саме такий, щоб вона об'єднувала в собі ввесь народ, усі українські землі, щоб порядкувала в ній суверенна воля всього українського народу, запевняючи всебічну волю, справедливість, рівність, добробут, вільний розвиток і вільну творчу діяльність усім громадянам України без різниці".

/Степан Бандера: "Слово до Українських Националістів-Революціонерів"/.

С. Д.

ВІЧНО ЖИВИЙ

/Незмінні дорожовкази/

В жовтні цього року мине десять років із того трагічного дня, коли з рук московського вбивці згинув Степан Бандера - великий син України, провідник Організації Українських Націоналістів, керманич і стратег визвольної революції українського народу. За той час з'явилося багато статей, нарисів, розвідок і споминів, які яскраво освітлюють небуденну постаті Степана Бандери, характеризують його роль і значення в історії наших найновіших визвольних змагань. Але ще довго вивчатимуть дослідники ідейну спадщину Степана Бандери, яка стала власністю цілого українського народу, бо саме вона є міцною основою нашої, ще не завершеної національно-визвольної боротьби.

Степан Бандера - революціонер, провідник, політик, теоретик і стратег. І можна без найменшого сумніву сказати, що його праці про стратегію і тактику української визвольної революції є єдина реальна концепція нашого національного і соціального визволення. Слід підкреслити, що всі статті й праці Степана Бандери глибоко продумані, побудовані на фактах і спостереженнях, перевірювані, ґрунтовані на багатому інформативному і фактичному матеріалі. Кожне його слово, немов викарбоване, кожне твердження - обґрунтоване, і кожний його висновок є наслідком його глибоких студій. Такою є і його остання більша праця "Перспективи української національно-визвольної революції", над якою він працював довго, з великою увагою, немов передбачаючи, що це останній його твір-дорожовказ для сучасного покоління, його передсмертний заповіт, що показує, якими шляхами і засобами можна здійснити нашу головну мету - здобути й закріпити Українську Самостійну Соборну Державу.

Не вистачає саме бажання здобути Українську державу, треба мати і власну концепцію визволення, себто - ясний шлях, який провадить до успішного завершення нашої національно-визвольної боротьби. На основі писань Степана Бандери, а особливо вже згаданої його праці "Перспективи української національно-визвольної революції", хочемо коротко з"ясувати концепцію нашого визволення, що її залишив нам по своїй смерті Степан Бандера.

Відповідаючи на питання, чи визвольна революція можлива, які є реальні дані для її розвитку і успішного завершення, Степан Бандера насамперед стверджує, що така визвольно-революційна боротьба українського народу необхідна, бо тільки вона може зберегти український народ від духового і фізичного знищення. "Кожна життєздатна істота, - пише він, - коли має хоч один шлях для збереження загроженого життя, збирає всі свої сили і спрямовує їх на той шлях... Московсько-большевицьке поневолення України не тільки суперечне з прагненнями і життєвими потребами української нації, не тільки спиняє її природний, свободний розвиток, а й загрожує її існуванню. Москва намагається послідовно знищити самобутність українського народу під кожним оглядом і за рахунок української національної субстанції збільшити російський національний організм. Протиставитися цим імперіялістичним цілям та нищівній дії московського большевизму можна тільки шляхом боротьби..."

Таким чином Степан Бандера ясно стверджує, що не кон'юнктурні обставини вирішують про те, чи визвольна боротьба українського народу потрібна і можлива, бо ця боротьба є єдиним засобом для збереження духового і фізичного життя української нації і є єдиним шляхом, що провадить до національного і соціального визволення з-під московсько-большевицької окупації. Тому основним питанням для нас є не сумніви, чи така визвольна революція можлива і які є реальні дані для неї, а питання, як треба вести революційну боротьбу, які методи і засоби найкраще запевнять успішність і перемогу визвольної революції?

У західному світі, а також і в українській політиці за кордоном, існує три головні концепції визволення поневолених в ССРР народів, і - аналізуючи їх - Степан Бандера показує, котра

із них є реальною для визволення українського народу.

Перша концепція – це сподівання, що большевізм можна усунути зовнішніми силами, себто війною західних держав із Москвою.

Друга концепція – це т. зв. внутрішня еволюція большевізму, зміни в його системі й режимі, в його національній, суспільній, економічній і культурній політиці. Ця еволюція ніби мала б привести, ступнево, до усамостійнення поневолених Москвою народів.

Третя концепція – національно-визвольна революція поневолених народів, розвал московсько-большевицької імперії і побудова на її руїнах національних суверенних держав.

"Наша оцінка обговорюваних тут можливостей – пише Степан Бандера – не стосується до їхньої реальності, чи об'єктивної вартості, тільки має виразне, суб'єктивне значення: нас інтересує передусім те, чи дана можливість відповідає українським визвольним змаганням, чи нашу справу можна з нею пов'язувати, чи є для того підстави".

Розглядаючи першу концепцію – визволення з допомогою війни Заходу проти Москви, – С. Бандера насамперед робить таке ствердження:

"Війна між СССР та іншими державами напевно б принесла українському народові велики жертви в людях і, правдоподібно, теж велики спустошення країни. Не зважаючи на це, таку війну радо зустріли б не тільки активні борці-революціонери, а й народні маси, якщо б вона давала якісь вигляди на знищення большевицького поневолення і здобуття національно-державної незалежності. Жертви і всебічні втрати, що їх поносить Україна в большевицькій неволі, загально є значно більші й гірші, ніж були б наслідком війни".

Проаналізувавши детально міжнародне становище і можливості вибуху третьої світової війни, С. Бандера робить висновок такий: "За існуючого тепер укладу сил і сучасної міжнародної ситуації, ніхто не може сказати певно, чи може і коли розгорітися війна, бо жодна держава не має у своїх руках повної ініціативи і всіх можливостей десидувати. Крім цього, річ не тільки в тому, чи взагалі заноситься на війну, ще важливіше питання, коли вона може прийти... Не маючи твердих основ для певної відповіді на це питання, не можна ставити своїх плянів однобічно, орієнтуючись тільки на одну можливість. Треба враховувати виникнення війни і бути готовим до повного використання її для національно-визвольної революції, але головний план треба будувати незалежно від можливости війни".

Проте навіть війна Заходу з СССР, згідно з твердженням С. Бандери, не є ще гарантією визволення України. Тут стоїть питання: яку вартість може мати війна між СССР і західними державами для визвольних змагань поневолених Москвою народів? Відповідаючи на це, треба розрізнати значення самої воєнної ситуації для визвольної боротьби від мети, яку може мати Захід, розпочинаючи війну.

"Сама війна, пише С. Бандера, зрушила б застоялу міжнародну ситуацію, дуже несприятливу для визвольних змагань поневолених народів... Під час війни визвольна боротьба поневолених народів набула б більшого значення в оцінці противників СССР, відповідно до її властивої ваги... За найважливіші користі з війни для національно-визвольних змагань треба уважати ті обставини, які облегчують власну боротьбу поневолених Москвою народів. Передусім те, що війна зв'язує головну увагу й сили большевиків зовнішніми фронтами та унеможливлює їм концентрувати свою енергію проти революційно-визвольних сил..."

З"ясувавши природу й методи большевицького панування, С. Бандера одночасно показує, яка смертельна небезпека грозить московським большевикам під час війни, якщо б західний світ визнав поневолені народи за своїх партнерів і створив із ними спільний протибольшевицький фронт. Але дотеперішня політика Заходу супроти СССР і визволення поневолених Москвою народів показує, що Захід намагається за всяку ціну зберегти "мирне співіснування"

і питання розвалу СССР на самостійні національні держави відсуває набік, як внутрішню справу т. зв. Росії. Натомість намагається скласти якнайзагальнішу, універсальну платформу спільного протибільшевицького фронту, базуючись тільки на тому, що є спільне всім тим елементам, яких можна до нього залучити. Це т. зв. політика "непередрішення". Захід турбується, як притягнути до своїх плянів і використати для своєї мети національно-визвольні рухи поневолених Москвою народів, як підпорядкувати їх своїй політиці й стратегії, затягнути їх до спільного з москалями фронту, залишивши нерозв'язаною найголовнішу для поневолених народів справу - їх національно-державну самостійність і суверенність.

"Протимосковська" політика Заходу, що відзначається намаганням усунути тільки теперішній комуністичний режим в СССР, замінивши його новим, т. зв. демократичним режимом, не розв'язує питання визволення України та інших поневолених Москвою народів. З цього бачимо, що війна Заходу з СССР, якщо не буде мати ясної, позитивної мети, яка б відповідала прагненням поневолених народів, не принесе нам національного визволення.

Розглянувши всі можливості вибуху третьої світової війни і її розвитку, Степан Бандера робить такі висновки з першої концепції:

"1. Сама війна між західнім і більшевицьким блоками не принесла б національного визволення поневоленим народам. Державна самостійність народів, поневолених у СССР, ще не входить в концепцію Заходу і сама його перемога у війні з більшевицизмом не перериває упадку російського імперіалізму.

2. Така війна створить корисніші умовини для визвольної боротьби поневолених народів, ніж мирна ситуація.

3. З розвитком війни національно-визвольні рухи можуть мати проти себе нові фронти, себто крім більшевицького в краю, ще й біломосковський за кордоном.

4. Національно-визвольні рухи мусять використати воєнні обставини і розвинути власну протибільшевицьку боротьбу, зокрема збройну, в такій натузи й у таких розмірах, щоб у найвідповіднішій ситуації підняти революційний зрыв цілого народу, знищити ворожу окупацію та закріпiti свою державну самостійність.

5. Генеральна напрямна для поневолених народів у всіх етапах розвитку війни: творити власну революційну, збройну силу, займати активну поставу супроти всіх подій на своїй землі, як ворожого, так і приязного характеру, виявляти власну ініціативу і творити довершені факти, згідно з рацією національно-самостійницьких змагань".

Так коротко ми з"ясували погляд С. Бандери на війну і пов"язані з нею надії на визволення України.

Так само широко й ґрунтовно обговорює С. Бандера другу концепцію, яка пов"язує визволення українського народу з т. зв. еволюційними змінами в СССР. Тут він розрізняє такі зміни чи поступки більшевиків, які вимушенні боротьбою народів, від змін, що є тільки новими тактичними методами більшевиків, щоб відпружити зростаючі антибільшевицькі й антимосковські настрої поневолених народів, відновити розхитану силу і авторитет комуністичної партії, зміцнити своє внутрішнє і зовнішнє становище та приготуватися до нового наступу на національні сили поневолених народів у самій імперії і до нової агресії за її кордонами.

Сподівання на еволюційні зміни в СССР поширюються сьогодні не тільки в колах західних політиків, а теж і між українською еміграцією, зокрема між т. зв. новітніми "радянофілами". Такі сподівання є не тільки фатальною політичною помилкою, а й шкідливі для української визвольної справи.

Обговоривши докладно всі еволюційні зміни в СССР і поступки більшевиків, С. Бандера робить такі ствердження:

"1. Еволюційні зміни в більшевицькій системі, що відбуваються під переважним впливом більшевицьких елементів, мають на меті скріplення більшевицизму, поширення і зміцнення його панування над

поневоленими народами. Такі зміни не мають ходної вартості для визвольних змагань поневолених большевиками народів і ні трохи не причиняються до осягнення свободи і кращих умовин їхнього життя.

2. Істотні зміни в напрямі свободніших умовин життя народу і людської одиниці можуть бути тільки відвоювані від большевиків боротьбою народу.

3. Як здобуття, так і втримання усіх поступок московсько-большевицького режиму в користь свободи народу залежить від натуги і безупинності цієї боротьби.

4. Суттєві зміни в підсоветських умовах, виборені визвольним змаганням народу, хоч приносять тільки частинні полегші, все ж таки є немаловажними здобутками на шляху до волі. Вони спинають здійснення большевицьких плянів, скріплюють самостійницькі прагнення і сили поневоленого народу".

Як бачимо із двох поданих угорі концепцій, жодна з них не розв'язує питання визволення України без власної визвольно-революційної боротьби українського народу. Тому єдиним шляхом до визволення є тільки протиболішевицька, протимосковська революція. Це є ця третя концепція, для нас вона перша, речником якої був, і навіть по смерті є, Степан Бандера.

Степан Бандера розуміє революцію не в технічному значенні; він розуміє її як цілий процес духового відродження українського народу і скріплення його фізичних сил, що завершується збройною боротьбою цілого народу за волю і державність.

"Суть революції - пише він - у докорінній зміні, яка охоплює зміст і структуру державно-політичного, суспільного, духового й економічного життя народу. Нові ідеї, нові сили і нові системи підіймають боротьбу проти ідей і сил пануючих, щоб їх усунути, перебрати керму життям і надати йому новий зміст, новий напрям і нові форми... Початком революції уважаємо той момент, коли під впливом скристалізованих революційних ідей починається цілеспрямована боротьба революційних сил за усунення існуючого, зненавидженого ладу та за створення на його місці нового, кращого, накресленого революційною ідеологією і програмою. Розвиток революції відзначається триванням і розгортанням її боротьби. Він може відбуватися у формі довготривалого, затяжного процесу, в якій боротьба розгортається ступнево, з етапами більшої і меншої напруги, або може мати короткий наглий хід..."

Кожна повноціла революція сповняє дві основні функції. Перша - це нищення тогочасного ладу, усування дотогочасної системи і сил, що її встановили і намагаються її далі 保持мати... Ця функція революції у відношенні до старого, дореволюційного ладу є нищівною... Другою функцією революції є будування нового ладу на місці усуненого, себто здійснювання позитивної програми революційного руху. Ця конструктивна дія творить завершення цілого процесу".

Далі, розглянувши різні типи революції, Степан Бандера підкреслює, що головною реальною силою революційно-визвольної концепції є власні сили і власна боротьба поневолених Москвою народів. Цим вона відрізняється зasadniczo від усіх орієнтацій на чужоземні сили, в тому, зокрема, від ставки на війну західних держав проти СССР та від сподівань на єорисну самочинну еволюцію большевицької системи...

"Покладання визвольної справи на власні сили і на власну боротьбу поневолених народів засновується насамперед на непереможному прагненні до національної незалежності й особистої свободи, до кращих умовин життя і свободного розвитку в усіх ділянках, і на тому, що існуючий стан, силою запроваджений і втримуваний большевицькою системою, є цілком протилежний прагненням, життєвим потребам і самій природі народів..."

Головний наголос революційної концепції ставимо на вольовому наставленні уярмлених большевизмом народів. Правда, важке життєве становище, большевицький гніт і визиск творять відповідний ґрунт для виникнення протиболішевицьких настроїв, але цього ще не вис-

та час для зродження революційного духу боротьби. Історія, недавнє минуле і сучасність дають чимало прикладів, як народи не раз без спротиву терплять найтежчі режими, лихоліття і навіть систематичне знищування. Щоб якийсь народ підняв боротьбу з несприятливим для нього режимом, чи чужоземним поневоленням, для цього потрібно, крім негації існуючого стану, ще протиставлення йому власних життєвих ідеалів, власної мети і прагнень, які живуть у народі, та, передусім, відповідної вольової напруги, готовості до боротьби".

Саме на цих факторах, що іх подає тут Степан Бандера, побудована і його національна революційно-визвольна концепція. Всі елементи революції і потрібні для неї духові й фізичні сили він знаходить у невичерпаному життєвому потенціалі української нації. Складається той потенціял з непроминаючих духових вартостей українського народу і з фізичних сил усіх його верств та прошарків. Московсько-большевицький імперіалізм не тільки заперечує життєві інтереси й потреби української нації, а й цілковито чужий її духовості. Звідси походить джерело спротиву українського народу, що ступнево перетворюється у національно-визвольний, всеохоплюючий революційний рух.

"Основною проблемою - пише С. Бандера - української визвольної революції є мобілізація і організування існуючого в Україні, але розпорощеної і мало активного потенціалу антикомуністично наставлених народних мас та створення з них дійової сили революційної боротьби. Поскільки для цього є пригожий ґрунт і відповідний матеріал, то завданням організованих революційних сил є розв'язати цю проблему шляхом плянової і послідовної революційної дії".

Природними союзниками України в боротьбі з московським імперіалізмом Степан Бандера вважає всі ті народи, які боряться за своє національне визволення з-під московської окупації, організуються у спільний протиболішевицький фронт. На першому місці такими союзними антиболішевицькими і антимосковськими організованими силами є Антиболішевицький Бльок Народів /АБН/. Революційні сили інших поневолених Москвою народів збільшують український революційний потенціял і перетворюють його у могутній вибуховий динаміт, що у відповідний час може вибухнути і розвалити зсередини зненавиджену московську імперію.

"Спільний фронт поневолених Москвою народів, - стверджує С. Бандера, - існує як наслідок іх подібного становища, накиненого ім болішевицькою Москвою. А головна мета цього фронту є здобути незалежність кожному з цих народів. Одночасно цей спільний фронт має зав'язки майбутньої приязні та співпраці між майбутніми державами цих народів, зокрема для тривалого забезпечення від нових наступів московського імперіалізму. Як довго житимуть корені цього загарбницького московського імперіалізму, так довго він буде постійною загрозою для самостійного життя більжих і дальших сусідів. Тому одним із засадничих, незмінних елементів політики й оборони визволених народів мусить бути постійне намагання замкнути московські імперіалістичні тенденції в московських етнографічних кордонах нерозривним оборонним перснем та спільними протидіями унеможливити його експансію у будь-якому напрямі".

В центрі визвольної стратегії Степана Бандери завжди були українські землі, український народ, його власна дія і його власні сили. Але одночасно він підкреслював і велике значення для визволення України нашої закордонної акції, яка має за мету зорганізувати світовий протикомуністичний фронт і здобути український визвольний боротьбі прихильників, приятелів українського народу, але приятелів правдивих. Такими приятелями в першу чергу можуть бути ті вільні народи, що самі загрожені комунізмом, або ті політичні рухи і діячі західного світу, що вже розуміють якою великою загрозою для вільного світу є московський імперіалізм. Отже, співираця між поневоленими і вільними народами може бути тільки на базі ідейного споріднення, взаємної пошани і визнання права кожного народу на вільне, суверенне, державне життя.

Так коротко ми зреферували концепцію і перспективи української визвольної революції, ґрунтуючись на теоретичній і прак-

тичній діяльності Степана Бандери. Очевидна річ, що тут ми не подали всіх, всебічно простудійованих і проаналізованих Степаном Бандерою, матеріалів і елементів, що є міцною основою нашої національно-визвольної концепції.

Наприкінці треба підкреслити, як висновок, найголовніші моменти життя і діяльності Степана Бандери і їх значення. У центрі світогляду Степана Бандери є українська нація, її духові й фізичні вартості. Головною метою його життя і чину була боротьба за Українську Самостійну Соборну Державу. Ця здeterminованість Степана Бандери випливає з необхідності збереження духового і фізичного життя нації. Еласна держава - це найвища форма суспільства, в якій нація-суспільство здійснює свої політичні, культурні, економічні й правні ідеї. Незалежна національна держава - це єдина політична форма організації народу, яка може забезпечити йому всебічний духовий і матеріальний розвиток. Тільки в самостійній Українській державі український народ може бути справжнім господарем своєї землі, і тільки завдяки їй може забезпечити собі належне місце між іншими народами і бути повноцінним, творчим чинником у розвитку загальнолюдської культури й цивілізації. Тільки в Українській державі може бути забезпечена правдива свобода релігії, може свободно розвиватися і впливати на суспільство правдива Христова Церква, яку окупанти України дуже часто використовували і використовують по-блузнірськи для своєї політичної, суперечкої з Божою правдою і наукою, мети. І тільки з відновленням Української держави знову відновиться і велика місія нашого древнього Києва, як проміньючого культурного, християнського осередку на Сході Європи.

Степан Бандера своїм життям і чином довів нам, що боротьба за власну державу необхідна, бо це боротьба за життя нації; він відновив і скріпив основи під Українську державу, вказав нам єдиний шлях до здобуття волі й самостійності. В тій тяжкій боротьбі він витримав до кінця і залишив нам свої ідейні дорожковази. Про них мусимо пам'ятати не тільки тому, щоб виявити йому, так коштовно заслужену справедливість і шану, а передусім тому, щоб вони стали нашими єдиними дорожковазами на шляху до визволення України.

І перед нами далі стелиться той шлях, по якому ціле своє життя так непохитно йшов Степан Бандера. Перед нами той же самий національно-визвольний прапор, що його так міцно тримав у своїх руках Степан Бандера, і той прапор мусимо взяти тепер у свої руки, щоб донести до призначеної мети. Шлях до визволення важкий, на ньому багато перешкод і труднощів і - щоб побороти їх - треба великих зусиль і жертв. На цьому шляху часто зустрічаємо і фальшиві, підсунені ворогом, вказівки, що мають спрямувати нас на бездоріжжя, завести на манівці. Але ми переможемо, якщо завжди, за всяких умов, будемо пам'ятати слова Степана Бандери:

"... Не зіб"ється з дороги той, хто кожний свій крок орієнтує на головну мету - визволення України, хто в кожній справі, в усій ситуації керується однією міркою: що і наскільки корисне визвольній справі!".

ЗМІСТ

-- ЧЕРГОВИЙ ЕТАП	1
У 40-річчя ОУН /Реф. Проп. і Інформації/	3
Б. Підмогильний: ГОЛОВНІ НАПРЯМНІ НАШОЇ ДІЇ ЗА КОРДОНОМ ...	6
Р. Перун: КАДРИ ОУН	14
І. Луговий: РЕВОЛЮЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ	20
О. Д.: ВІЧНО ЖИВИЙ	27